

નીતિવચનો

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31							

પ્રકરણ 1

ધ સ્ત્રાએલના રાજા દાઉદના પુત્ર સુલેમાનનાં નીતિવચનો:

- 2** વ્યક્તિ માટે આ પુસ્તકનો હેતુ છે કે તે જ્ઞાન અને શિક્ષણ મેળવે, જેનાથી તે ઊંડી સમજ આપે તેવા શબ્દો સમજી શકે.
- 3** કે તેને વિચાર પૂર્વકની વર્તણૂકની, સારા વિવેકની અને ન્યાયની કેળવણી મળે.
- 4** ભોળા માણસો ચતુર બને, યુવાનોને જ્ઞાન તથા વિવેકબુદ્ધિ મળે.
- 5** જો ડાહ્યો માણસ સાંભળશે તો તેનું ડહાપણ વધશે. અને સમજૂ માણસને દોરવણી મળે.
- 6** તેઓ કહેવતો અને પદ્યો જ્ઞાનીઓના વચનો અને તેમના કોયડાઓ પણ સમજી શકશે.
- 7** યહોવાનો ભય એ જ્ઞાનનો આરંભ છે. પણ મૂખોર્ જ્ઞાન અને શિક્ષણને વ્યર્થ ગણે છે.
- 8** મારા દીકરા, તારા પિતાનો ઉપદેશ સાંભળ, અને તારી માતાનું શિક્ષણ નકારીશ નહિ.
- 9** કેમ કે તારા મસ્તક પર કૂલોના મુગટ અને ગળાના હાર રૂપ બની રહેશે.
- 10** મારા દીકરા, જો દુષ્ટ પાપીઓ તને લલચાવે તો તું એમની વાતો માનતો નહિ.
- 11** જો તેઓ તને કહે કે “અમારી સાથે ચાલ, કોઈની હત્યા કરવા માટે આપણે સંતાઈ રહીએ; અને જે નિર્દોષ છે તેને ફસાવવા છુપાઈ રહીએ.
- 12** જેમ શેઓલ જીવતા માણસોને ગળી જાય છે તેમ આપણે તેમને ગળી જઈશું.
- 13** વિવિધ પ્રકારનો કિંમતી માલ આપણા હાથમાં આવશે, આપણે આપણાં ઘર લૂંટથી ભરીશું.
- 14** તું અમારી સાથે જોડાઈ જા. અને અમારો ભાગીદાર થા; આપણાં સૌનો ભાગ સિલકમાં સરખો રહેશે.
- 15** મારા દીકરા, એમના માગે ચાલતો નહિ, તેમના માગે તારા પગ મૂકતો નહિ.
- 16** કારણ, તેમના પગ દુષ્ટ પાપ કરવા ઉતાવળા હોય છે અને હત્યા કરવાને દોડી જતા હોય છે.
- 17** કારણ કે જ્યારે પક્ષીઓ સાવધ હોય ત્યારે જાળ પાથરવી તે નિર્થક છે.
- 18** તેઓ અન્યની હત્યા કરવા સંતાઈ રહે છે, પણ હત્યા એમની જ થાય છે. બીજાનો જીવ લેવા જાય છે. અને પોતાનો જીવ ગુમાવે છે.
- 19** પ્રત્યેક ધનના લોભીના માગે આવા જ છે. આવું ધન તેના માલિકોનું જ સત્યાનાશ વાળે છે.
- 20** જ્ઞાન શેરીઓમાં મોટે અવાજે બોલાવે છે. તે જાહેર સ્થળોએ બૂમો પાડે છે.
- 21** તે ઘોઘાટવાળા રસ્તા પર બૂમો પાડે છે અને શહેરને દરવાજે ઊભુ રહીને બૂમો પાડે છે:
- 22** “હે ભોળિયારો, તમે ક્યાં સુધી ભોળપણને વળગી રહેશો? ઓ ટિખળી લોકો, તમે ક્યાં સુધી ટિખળ કરવામાં આનંદ મેળવશો? ઓ મૂર્ખાઓ, ક્યાં સુધી તમે જ્ઞાનનો તિરસ્કાર કરશો?
- 23** જો તમે મારી ચેતવણી સાંભળશો તો હું મારો આત્મા તમારા પર રેડીશ અને મારા વચનો તમને જણાવીશ.
- 24** પરંતુ મેં તમને બોલાવ્યા અને તમે ના પાડી. મેં મારો હાથ લંબાવી ઘસારો કર્યો પણ કોઈએ તેની કાળજી કરી નહિ;
- 25** તમે મારા સવેદ ઉપદેશ ફગાવી દીધા છે અને મારી ચેતવણીને પણ ગણકારી નથી.
- 26** તેથી જ્યારે તમારી ઉપર મુશ્કેલીઓ આવશે ત્યારે હું હાસ્ય કરીશ; જ્યારે તમારા પર ભય આવશે ત્યારે હું તમારી

મશ્કરી કરીશ.

27 એટલે જ્યારે વંટોળિયાની જેમ તમારી ઉપર ભય ફરી વળશે, વિપત્તિઓ ફૂટી નીકળશે, સંકટ અને વેદના તમારા પર આવશે.

28 “ત્યારે તેઓ મને બોલાવશે તો પણ હું ઉત્તર આપીશ નહિ, તમે મને ખંતથી શોધશો પણ હું તમને મળીશ નહિ.

29 કારણ, તેઓએ વિદ્યાનો તિરસ્કાર કર્યો છે અને તેમણે યહોવાનો ડર રાખ્યો નથી.

30 મારી સલાહ માની નહોતી અને તેઓએ મારો સઘળો ઠપકો તુરંચ ગણ્યો.

31 તેથી તેઓને તેમના કર્મના ફળ મળશે અને તેમને તેમની પોતાની સલાહો ભારે પડશે.

32 “આમ, મૂખોની અવળા રસ્તા તેમને મૃત્યુના મુખમાં લઈ જાય છે. અને મૂખોની બેદરકારી તેમનો વિનાશ નોતરે છે.

33 પરંતુ જે કોઈ મારું કલ્પ્ય સાંભળશે તે સુરક્ષિત રહેશે. અને કોઈપણ જાતના નુકશાન થવાના ભય વિના શાંતિ અનુભવશે.”

પ્રકરણ 2

મારા દીકરા, જો તું મારાં વચનોનો અંગીકાર કરશે અને મારી આજ્ઞાઓ અંતરમાં સંઘરી રાખશે,

2 ડહાપણની વાત ધ્યાનથી સાંભળીને, સમજણમાં તારું ધ્યાન દોરીશ;

3 અને જો તું વિવેકબુદ્ધિનેમાટે પોકાર કરશે અને સમજણ શક્તિ માટે ખંત રાખશે.

4 અને તું જો ચાંદીની જેમ અને છૂપાવેલા ખજાનાની જેમ તેને શોધશે.

5 તો તને યહોવાના ભયનું ભાન થશે. અને તને દેવનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત થશે.

6 કારણ કે યહોવા જ્ઞાનના દાતા છે, તેના મુખમાંથી જ્ઞાન અને સમજણ શક્તિ પ્રગટે છે.

7 તે નીતિમાન લોકોને વ્યવહારિક ક્ષમતા આપે છે, પ્રામાણિકતાથી રહેતા લોકોની રક્ષા કરે છે.

8 તે ન્યાયના માર્ગની રક્ષા કરે છે અને પોતાના વફાદાર લોકોની કાળજી લે છે.

9 ત્યારે તને સમજાશે કે દરેક સાચો અને સાચો રસ્તો સત્ય ન્યાયી અને પ્રામાણિક હોય છે;

10 તારા હૃદયમાં શાણપણ પ્રવેશશે અને જ્ઞાન તારા આત્માને ખુશીથી ભરી દેશે.

11 વિવેકબુદ્ધિ તારું ધ્યાન રાખશે અને સમજણ તારું રક્ષણ કરશે.

12 ખરાબ માગેથી અને આડું બોલનાર માણસોથી તને ઉગારી લેશે;

13 જેઓ સદાચારના માર્ગ તજીને અંધકારને માગેર ચાલે છે.

14 જેઓ દુષ્ટતા આચરવામાં આનંદ માણે છે, અને છળકપટ કરવામાં જ તેમને મજા પડે છે.

15 જેઓના રસ્તા આડા છે, અને જેમના પગલા છેતરામણાં છે તેમનાથી તારું રક્ષણ કરશે.

16 વળી સમજ કે તે તને વ્યભિચારી સ્ત્રીઓથી અને તેમની લોભામણી વાણીથી બચાવશે.

17 જે પોતાના પતિને જેની સાથે જુવાનીમાં તેણે લગ્ન કરેલા તેને છોડી દે છે અને દેવ સાથે કરેલો પોતાનો કરાર વિષે ભૂલી જાય છે;

18 તેનું ઘર મૃત્યુની ખાઈમાં ઊતરી જાય છે અને તેનો માર્ગ મૃત્યુલોકમાં જાય છે.

19 તેની પાસે જનારાઓમાંથી કોઈ પાછો ફરતો નથી, તેઓ જીવનનો માર્ગ સંપાદન કરી શકતા નથી.

20 તું સજ્જનોના માગેર ચાલજે અને ન્યાય અને સત્યના રસ્તા પર ટકી રહેજે.

21 કારણકે, પ્રામાણિક માણસો જ પૃથ્વી પર જીવતા રહેશે. સંનિષ્ઠ અને નિદોષ માણસો જ એમાં વસશે.

22 પણ દુષ્ટોનું પૃથ્વી પરથી નિકંદન નીકળી જશે. અને જેઓ કપટ કરનારા છે તેમને સમૂળગા ઉખેડી નાખવામાં આવશે.

પ્રકરણ 3

મારા દીકરા! મારો ઉપદેશ ભૂલી જઇશ નહિ. પરંતુ તારા હૃદયમાં મારી આજ્ઞાઓને સંઘરી રાખજે,

2 કારણ કે એ તને દીર્ઘ પૂર્ણ જીવન અને શાંતિ આપશે.

3 પ્રેમ અને વફાદારી તારો ત્યાગ ન કરે, વિશ્વાસનીયતાને તું તારા ગળે બાંધી રાખજે, અને તારા હૃદયપર લખી રાખજે;

- 4 આ રીતે તું દેવ તથા માણસોની દ્રષ્ટિમાં કૃપા અને સફળતા પામશે.
- 5 તારા પૂર્ણ હૃદયથી યહોવા ઉપર ભરોસો રાખ. અને તારી પોતાની સમજણ પર આધાર રાખીશ નહિ.
- 6 તું જ્યાં પણ જાય, તેનો આભારમાન, અને તે તને સાથે માગેર દોરશે અને તને સફળ બનાવશે.
- 7 તું તારી પોતાની જાતને જ્ઞાની ન માનીશ; યહોવાનો ડર રાખજે અને પાપથી દૂર રહેજે.
- 8 તેથી તારાં શરીર તંદુરસ્ત રહેશે અને તારા હાડકાં બળવંત રહેશે.
- 9 તારા ધનથી અને તારા પહેલા પાકથી યહોવાનું સન્માન કર.
- 10 એમ કરવાથી તારા અન્નના ભંડાર હર્યાભર્યા રહેશે અને તારા દ્રાક્ષારસના કુંડો દ્રાક્ષારસથી ઊભરાઈ જશે.
- 11 મારા દીકરા, યહોવાની શિક્ષાને નકારીશ નહિ, અથવા તેના ઠપકાથી કંટાળી જઈશ નહિ.
- 12 કારણ કે યહોવા જેના ઉપર પ્રેમ રાખે છે તેને ઠપકો દે છે, જેમ બાપ પોતાના દીકરાને, જે તેને ખુબ પ્યારો છે, તેને ઠપકો આપે છે.
- 13 જેને જ્ઞાન મળ્યું છે, અને જેણે સમજશક્તિ મેળવી છે, તેને ધન્ય છે.
- 14 કારણ કે તેનો નફો ચાંદીથી વધારે છે, અને તેનો લાભ ચોખ્ખા સુવર્ણના લાભ કરતાં શ્રેષ્ઠ છે.
- 15 તે કીમતી પથ્થરો કરતાં પણ વધારે મૂલ્યવાન છે. તારી માલિકીની કોઈપણ વસ્તુ એની સાથે સરખાવાય તેમ નથી.
- 16 તેના જમણા હાથમાં દીર્ઘાયુષ્ય છે અને તેના ડાબા હાથમાં સમૃદ્ધિ અને સન્માન છે.
- 17 તેના માગેર સુખદાયક અને તેના રસ્તા શાંતિપૂર્ણ છે.
- 18 જેઓ તેને વીરંગનાય છે તેને માટે એ સંજીવનીવેલ છે, અને જેઓ તેને દરદતાથી પકડી રાખે છે તેઓ સુખી થાય છે.
- 19 યહોવાએ પૃથ્વીને જ્ઞાનથી અને આકાશને સમજશક્તિથી ભરીને સ્થાપન કર્યા છે.
- 20 તેના જ્ઞાનને પ્રતાપે પાતાળમાંથી પાણીના ઝરણા ફૂટી નીકળ્યા છે, અને વાદળોમાંથી વરસાદ વરસે છે.
- 21 મારા દીકરા, તેઓને તારી નજર આગળથી દૂર થવા દઈશ નહિ, વ્યવહારુ ક્ષમતા, વિવેકબુદ્ધિ, અને સાર્મથ્યને પકડી રાખજે.
- 22 તો તેઓ તને જીવન આપશે અને તારા ગળાનો હાર બની રહેશે.
- 23 પછી તું તારા માગેર સુરક્ષિત જઈ શકીશ અને ઠોકર ખાઈને લથડશે નહિ.
- 24 સૂતી વખતે તને કોઈ ડર રહેશે નહિ. અને તું મીઠી ઊંઘ લઈ શકીશ.
- 25 ઓચિંતા ભયથી કે દુષ્ટ માણસો પર આવતા સર્વનાશથી તું ગભરાઈશ નહિ.
- 26 કારણ કે યહોવા તારી જોડે રહેશે અને તારા પગને ફસાઈ જતાં બચાવશે.
- 27 જો કોઈને તારી મદદની જરૂર હોય અને તું સમર્થ હોય તો ના પાડીશ નહિ.
- 28 જો તારી પાસે હોય તો તારા પડોશીને એમ ના કહીશ કે, "જાઓ, ફરીથી આવજો, આવતીકાલે હું આપીશ.
- 29 તારો પડોશી તારી પડોશમાં પોતાને સુરક્ષિત અનુભવે છે, તેની સામે અનિષ્ટ યોજના કરીશ નહિ.
- 30 જો કોઈ માણસે તમારાં નુકશાન કર્યું ન હોય તો તેની સાથે કારણ વગર વિખવાદ કરીશ નહિ.
- 31 દુષ્ટ માણસની ઇર્ષ્યા ન કરશો, અને તેનો એક પણ માર્ગ પસંદ ન કરશો.
- 32 કારણ કે છેતરપિંડી કરનારા માણસોને યહોવા દુઃખી કરે છે. વાંકા માણસોને યહોવા ઢિલકારે છે પણ પ્રામાણિક માણસોને તે પોતાના અંગત ગણે છે.
- 33 યહોવાનો શાપ દુષ્ટ માણસોના ઘર ઉપર ઉતરે છે. પણ સાચા માણસોના ઘર ઉપર તેમના આશીર્વાદ ઉતરે છે.
- 34 તે ટીખળી માણસોની ટીખળ કરે છે અને જેઓ નમ્ર છે તેના માટે કૃપાળુ છે.
- 35 જ્ઞાનીઓને ગૌરવનો વારસો મળશે પરંતુ મૂખોને અપકીર્તિ જ મળશે.

પ્રકરણ 4

1 દીકરાઓ, પિતાનો ઉપદેશ ધ્યાનથી સાંભળો, અને સમજણ મેળવવા માટે ધ્યાન આપો.

2 હું તમને ઉત્તમ બોધ આપુ છું. મારા શિક્ષણનો ત્યાગ કરશો નહિ.

3 જ્યારે હું મારા પિતાના ઘરનો સભ્ય હતો, જ્યારે હું મારી માતાની દ્રષ્ટિએ એકનો એક યુવાન દીકરો હતો.

- 4 ત્યારે મારા પિતાએ મને શિક્ષણ આપીને કહ્યું હતું કે, “તારા હૃદયમાં મારા શબ્દો સંઘરી રાખજે, અને મારા આજ્ઞાઓને રાખજે અને તું જીવીશ.
- 5 જ્ઞાન પ્રાપ્ત કર, બુદ્ધિ સંપાદન કર; મારું કહ્યું યાદ રાખજે, એમાંથી જરાય ચળીશ નહિ.
- 6 જ્ઞાનનો ત્યાગ ન કરીશ, તે તારું રક્ષણ કરશે, તેના પર પ્તેમ રાખજે, તે તારી સંભાળ રાખશે.
- 7 “જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવાનું પહેલું પગથિયું છે: જ્ઞાન મેળવો! તારા સર્વસ્વને ભોગે પણ જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરજે.
- 8 તું એમનું સન્માન કરીશ તો એ તને ઊંચે ચઢાવશે; તું જો તેને ભેટીશ, તો તે તને પ્રતિષ્ઠિત કરશે.
- 9 તે તને હારનો શણગાર અને સુશોભિત મુગટ પહેરાવશે.”
- 10 હે મારા પુત્ર, મને ધ્યાનથી સાંભળ અને મારા શબ્દોનો સ્વીકાર કર તો તારું આયુષ્ય વધશે.
- 11 હું તને જ્ઞાનનો માર્ગ બતાવીશ અને તને પ્રામાણિકતાને માગેરૂં દોરીશ.
- 12 જેથી ચાલતી વખતે તને કોઈ બાધા પડે નહિ અને દોડતી વખતે ઠોકર વાગે નહિ, એનું જીવનની જેમ સંભાળ રાખજે.
- 13 આ શિક્ષાને તું મજબૂતીથી વળગી રહેજે, તેને છોડતો નહિ, તેની કાળજી રાખજે કારણકે તે જ તારું જીવન છે.
- 14 “દુષ્ટ માણસોના માગેરૂં જઘશ નહિ, ખરાબ માણસોને રસ્તે પગ મૂકીશ નહિ.
- 15 તે રસ્તાથી દૂર રહેજે, તેની પાસે જઘશ નહિ. તેમાંથી છૂટો પડીને નીકળી જજે.
- 16 એ દુષ્ટ લોકોને કોઈનું નુકશાન કર્યા વિના ઊંઘ આવતી નથી. અને કોઈને ફસાવ્યા ન હોય તો તેમની ઊંઘ ઊડી જાય છે.
- 17 કારણ કે તેઓ પાપનો રોટલો ખાય છે અને હિંસાનો દુરાક્ષારસ પીએ છે.
- 18 પણ સદાચારીઓનો માર્ગ પરોઢિયાના પ્રકાશ જેવો છે, જે દિવસ ચઢતાં સુધીમાં વધું ઉજ્જવળ અને ઉજ્જવળ પ્રકાશિત થતો જાય છે.
- 19 જ્યારે દુષ્ટોનો માર્ગ અંધકારમય છે, જેમાં પોતે શા માટે ઠોકર ખાધી છે તે પણ તેઓ જાણી શકતા નથી.
- 20 દીકરા, મારા વચનો ઉપર ધ્યાન આપ, અને મારા ઉપદેશને કાને ધર.
- 21 તારી આંખ આગળથી તેને દૂર થવા દઘશ નહિ, તેને તારા હૈયામાં સંઘરી રાખજે.
- 22 જે કોઈ તેને મેળવે તેના માટે તે જીવન છે. અને તેમને પૂર્ણ સ્વાસ્થ્ય આપે છે.
- 23 કોઈપણ બીજી વસ્તુ કરતાં સૌથી વધારે તારાં હૃદયની કાળજી રાખજે. કારણ એમાંથી જ જીવનમાં ઝરણાં વહે છે.
- 24 જૂઠું બોલીશ નહિ અને પ્તવાણી બોલીશ નહિ.
- 25 તારી આંખો સામી નજરે જુએ. અને તારી સીધી નજર સામેના રસ્તા ઉપર રાખજે.
- 26 તારા ચરણોના માર્ગની યોજના કરજે. અને તારો સમગ્ર માર્ગ સુરક્ષિત હશે.
- 27 જમણે કે ડાબે વળ્યા વિના સીધા માગેરૂં ચાલ્યો જજે. દુષ્ટ પાપને માગેરૂં પગ મૂકીશ નહિ.

પ્રકરણ 5

- 1 મારા દીકરા, મારા હાથપાને સાંભળજે અને મારા શાણા શિક્ષણ પર ધ્યાન આપજે.
- 2 જેથી કરીને તારી વિવેકબુદ્ધિ જળવાઈ રહે, અને તારી વાણીમાં જ્ઞાન આવે.
- 3 કારણ કે અજાણી સ્ત્રીના હોઠોમાંથી મધ ટપકે છે. અને તેની વાણી તેલ કરતા સુંવાળી હોય છે.
- 4 પણ તેનો અંત વિષ જેવો કડવો અને બેધારી તરવાર જેવો તીક્ષ્ણ હોય છે.
- 5 તેણીના પગ મૃત્યુ સુધી પહોંચે છે અને તેણીનાં પગલાંં શેઓલમાં પહોંચે છે.
- 6 તેણી સાચા રસ્તે જવાની મનાઈ કરે છે અને તેણીને ખબર નથી કે પોતાના માગેરૂં તેણી રખડી પડશે.
- 7 તેથી મારા પુત્રો, મારી વાત સાંભળો, અને હું જે કહું છું તેનાથી દૂર થઘશ નહિ.
- 8 પરત્રીથી દૂર રહેજે અને તેના ઘરના બારણાં પાસે જતો નહિ.
- 9 રખેને તું તારી સંપત્તિ ખોઈ બેસે અને તારું જીવન નિર્દય ઘાતકી માણસોના હાથમાં જાય.
- 10 રખેને તારી શક્તિ પારકાને મળે અને તારી મહેનતના ફળ બીજાના કુટુંબને મળે.
- 11 તું અંત સમયે આકરંદ કરીશ જ્યારે તારું હાડમાંસ અને શરીરનો વિનાશ થઈ જશે.

- 12 અને તું કહીશ કે, “મેં કેમ શિક્ષણને ધિક્કાર્યું અને મારા અંતઃકરણના ઠપકાને તુરંચ ગણ્યો!
- 13 શા માટે મેં મારા ગુરુજનોનું કહ્યું માન્યું નહિ, અને મને શિક્ષણ આપનારાઓ પરત્યે ધ્યાન નહોતું રાખ્યું!
- 14 હું તો લોકોની દરેક અનિષ્ટ વસ્તુઓમાં સંકળાયેલો હતો.”
- 15 તારા પોતાના ટાંકામાંથી અને તારા પોતાના ફૂવાના ઝરણામાંથી જ પાણી પીજે.
- 16 તારા પાણીના ઝરાને શરીરોમાં ઉભરાવા દઇશ નહિ.
- 17 એ પાણી ફક્ત તારા એકલા માટે જ છે, તારી સાથેના બીજાઓ માટે નહિ.
- 18 ભલે એ તારા ઝરણાઓને ઘણી સંતતિ મેળવવાના આશીર્વાદ મળે. તારી પોતાની યુવાન પત્ની સાથે તું આનંદ માન.
- 19 જે હરણી જેવી સુંદર અને પર્વતીય મૃગલી જેવી જાજરમાન નારી છે તેના સ્તનોથી તું સદા સંતોષ પામ અને તેના પ્તેમમાં જ તું નિરંતર મગ્ન રહે.
- 20 મારા પુત્ર, શા માટે તારે પરત્ત્રી પર મોહિત થવું જોઇએ? શા માટે તારે પરત્ત્રીના શરીરને આલિંગન આપવું જોઇએ?
- 21 કારણ કે, માણસના પરત્યેક વર્તન-વ્યવહાર ઉપર યહોવાની નજર હોય છે. અને તે જે કાંઈ કરે છે તેના ઉપર તે ધ્યાન રાખે છે.
- 22 દુરાચારી તે તેમના પાપોમાં સપડાય છે અને તેમના પાપો તેમને દોરડાની જેમ જકડી રાખે છે.
- 23 કારણકે, સંયમના અભાવે તે મરી જશે અને તેની મૂર્ખતા ને કારણે તે છકી જશે.

ખરકરણ 6

- “મારા દીકરા, જો તું તારા પડોશીનો જામીન થયો હોય, જો તે કોઈને બદલે પારકાને માટે કોલ આપ્યો હોય,
- 2 તો તું તારા શબ્દોથી બંધાઈ ચૂક્યો હોય, જો તું વચનોને લીધે સપડાયો હોય,
- 3 તો તારા પડોશીના હાથમાં સપડાયો છે. મારા પુત્ર, તું આટલું કરીને છૂટો થઈ જજે; તું એકદમ જા. તારા પડોશીની આગળ નમી જઈને કાલાવાલા કર.
- 4 સૌથી પહેલા સૂઈશ નહિ. અને તારી પાંપણોને ઢળવા દઈશ નહિ.
- 5 હરણું જેમ શિકારીના હાથમાંથી ભાગી જાય અથવા પંખી જેમ પારદી પાસેથી છૂટી જાય, તેમ તું તારી જાતને છોડાવી લેજે.
- 6 ઓ આળસુ, કીડી પાસે જા; તે કેમ જીવે છે તે જોઈને હોશિયાર થા.
- 7 તેના પર કોઈ મુકાદમ નથી, કોઈ આજ્ઞા કરનાર નથી, કે કોઈ ઘણી નથી.
- 8 છતાં તે પાક વખતે પોતાનાં અનાજનો સંગ્રહ કરે છે અને કાપણીની મોસમમાં પોતાનો ખોરાક ભરી રાખે છે.
- 9 ઓ આળસુ. તું કયાં સુધી પડ્યો રહીશ? તું ક્યારે ઊંઘમાંથી ઊઠીશ?
- 10 તું કહે છે કે “હજી થોડીક નિદ્રા, થોડીક ઊંઘ, ટૂંટિયાં વાળીને થોડોક આરામ લેવા દો.”
- 11 તો તું જાણજે કે ચોરની જેમ અને હથિયારબંધ ધાડપાડુની જેમ ગરીબી તારા પર ત્રાટકશે.
- 12 નકામો અને દુષ્ટ માણસ ગેરમાગેરું દોરનારી વાતો કરશે.
- 13 તે પોતાની આંખોથી મીચકારા મારી, પગથી ધૂળમાં નિશાનીઓ કરશે અને આંગળીથી ઘસારો કરશે.
- 14 તેના મનમાં કપટ છે, તે વિદ્વંસી અનિષ્ટો ઘડે છે અને હંમેશા તકરારો મોકલે છે.
- 15 આથી અચાનક તેના પર વિપત્તિના વાદળ ઘેરાય છે. અને તે એકાએક ભાંગીને ભૂકા થઈ જાય છે, તે ફરી બેઠો થઈ શકતો નથી.
- 16 યહોવા સખત અણગમતી સાત વસ્તુઓમાંથી છ વસ્તુને ધિક્કારે છે.
- 17 તુમાખીભરી આંખો, જૂઠાબોલાની જીભ, નિદોર્ષના લોહીથી ખરડાયેલા હાથ,
- 18 દુષ્ટ કાવતરાં રચનાર હૃદય, નુકશાન કરવા દોડી જતા પગ,
- 19 શ્વાસેશ્વાસે જૂઠું બોલનાર જૂઠો સાક્ષી. અને રનેહી સંબંધીઓમાં કુસંપનું બીજ વાવનાર માણસ.
- 20 મારા દીકરા, તારા પિતાની આજ્ઞાઓને માનજે. અને તારી માતાની શિખામણો ભૂલીશ નહિ.
- 21 એને સદા તારા હૃદયમાં બાંધી રાખજે અને તારા કંઠની આજુબાજુ લટકાવી દેજે.
- 22 તું જ્યારે જ્યારે ચાલતો હોઈશ ત્યારે એ તને માર્ગ બતાવશે, તું ઊંઘતો હશે ત્યારે એ તારી ચોકી કરશે. અને તું જાગતો હશે ત્યારે એ તારી સાથે વાતચીત કરશે.

- 23 આજ્ઞા એ દીપક છે, અને નિયમ પ્રકાશ છે; અને ઠપકો તથા ચેતવણી એ જીવનના માર્ગદર્શક છે.
- 24 એ તારાં ભૂંડી સ્ત્રીથી રક્ષણ કરશે અને, અપવિત્ર સ્ત્રીની લોભામણી વાણીથી ઉગારી લેશે.
- 25 તેના સ્વપ્ન સૌંદર્યની કામના કરતો નહિ અને તેના આંખનાં પોપચાંથી સપડાઈશ નહિ.
- 26 કારણ કે વારાંગનાને તો પુરુષે ચોટલાનો ટૂંકડો આપવો જ પડે છે જ્યારે પરણેલી સ્ત્રીની વાસનાભૂખતો પુરુષના જીવનને લઈને સંતોષાય છે.
- 27 જો કોઈ માણસ અંગારા હૈયે ચાંપે તો તેનું પહેરણ સળગ્યા વગર રહે?
- 28 જો કોઈ માણસ અંગારા પર ચાલે તો શું તેના પગ દાઝ્યા વગર રહે?
- 29 એટલે કોઈ તેના પાડોશીની પત્ની પાસે જાય છે, અને તેને સ્પર્શ કરે છે તેને સજા થયા વિના રહેતી નથી.
- 30 જો કોઈ માણસ ભૂખ સંતોષવા ચોરી કરે તો લોકો તેના માટે માન નથી ગુમાવી બેસતા.
- 31 પણ જો તે પકડાય છે તો તેણે તેનું સાતગણું આપવું પડે છે. એનો અર્થ એવો થાય કે પોતાના ઘરની સઘળી સંપત્તિ સોપી દેવી પડે તો પણ.
- 32 જે પરસ્ત્રી સાથે વ્યભિચાર કરે છે તે અક્કલ વગરનો છે, તે પોતાની જાતે પોતાનું જીવન બરબાદ કરે છે.
- 33 તેના નસીબમાં તેને માર તથા અપમાન જ મળશે અને તેનું કલંક કદી ભૂંસાશે નહિ.
- 34 કારણ કે ઇષ્ટ્યાંથી ધણીનો રોષ ભભૂંકી ઊઠશે અને તે વેર વાળતી વખતે જરાય કાર્યું રાખશે નહિ.
- 35 તે કોઈ પગાર સ્વીકારશે નહિ અને કોઈપણ પ્રકારની ભેટો તેને શાંત પાડી શકશે નહિ.

પ્રકરણ 7

મારા દીકરા, મારા વચનો પાળજે. અને મારી આજ્ઞા યાદ રાખજે.

- 2 તારે જીવવું હોય તો મારી આજ્ઞાઓનું પાલન કરજે, અને મારા ઉપદેશને તારી આંખની કીકીની જેમ જાળવજે,
- 3 એને તારી આંગળીએ બાંધજે, એને તારા હૃદય પર લખજે.
- 4 જ્ઞાનને કહે કે તું મારી બહેન છે, અને બુદ્ધિને “તું મારાં કુટુંબ છે.”
- 5 જેથી એ બંને તને વ્યભિચારી સ્ત્રીથી બચાવશે. પોતાના શબ્દો વડે ઉપરાણું કરનાર પરસ્ત્રીથી તારાં રક્ષણ કરશે.
- 6 કારણ કે એક વખત મેં મારા ઘરની બારી નજીક ઊભા રહીને જાળીમાંથી સામે નજર નાખી;
- 7 અને ત્યાં મેં ઘણાં અણઘડ યુવાનોને જોયા. તેમાં એક અક્કલહીન યુવાન મારી નજરે પડ્યો.
- 8 એક સ્ત્રીના ઘરના ખૂણા પાસેથી તે બજારમાંથી પસાર થતો હતો, તે સીધો તેણીના ઘર તરફ જતો હતો.
- 9 દિવસ આથમ્યો હતો, સાંજ પડવા આવી હતી અને રાતનું અંધારું ફેલાતું હતું.
- 10 અચાનક એ સ્ત્રી તેને મળવા બહાર આવી, તેણે વારાંગના જેવા વસ્ત્રો પહેર્યા હતાં અને એના મનમાં કપટ હતું.
- 11 તે ધ્યાનાકર્ષક અને બળવાખોર સ્ત્રી હતી. તેના પગ પોતાના ઘરમાં કદી ટકતા ન હતા;
- 12 કોઈવાર ગલીઓમાં, ક્યારેક બજારની જગ્યામાં, તો કોઈવાર ચોકમાં શેરીના-ખૂણે લાગ તાકીને ઊભી રહેતી હતી.
- 13 તે સ્ત્રીએ તેને પકડ્યો અને ચુંબન કર્યું અને નિર્લજ્જ મોઢે તેને કલ્ચું કે,
- 14 આજે રાત્રે મારે મારા શાંત્યાર્પણો ખાવા પડશે, આજે મેં પ્રતિજ્ઞા લીધી છે; આજે મેં મારા વચનો પૂર્ણ કર્યા છે.
- 15 તેથી હું તને મળવા બહાર આવી છું. હું ક્યારની તને શોધતી હતી, આખરે તું મળ્યો ખરો.
- 16 મેં મારા પલંગ ઉપર સુંદર ચાદરો પાથરી છે આ ચાદરો મિસરથી આવી છે!
- 17 મેં મારી શૈયાને બોળ, અગર, અને તજથી સુગંધીદાર બનાવી છે.
- 18 ચાલ, આપણે પરોઢ થતાં સુધી પેટપૂર પ્રીતિ, આખી રાત મોજમાં મગ્ન થઈ પ્રેમની મજા માણીએ.
- 19 મારો ઘણી ઘેર નથી તે લાંબી મુસાફરીએ ગયો છે.
- 20 તે પોતાની સાથે સ્વપિયાની થેલી લઈ ગયો છે. અને છેક પૂનમ લગી તે પાછો આવનાર નથી.
- 21 તે તેને ઘણા મીઠા શબ્દોથી સમજાવે છે અને સુંવાળી વાતોથી વહાલથી તે તેને ખેંચી જાય છે.
- 22 અચાનક તે જેમ બળદ કસાઈવાડે જાય, અને જેમ ગુનેગારને સજા માટે સાંકળે બાંધીને લઈ જવાય તેમ જલ્દીથી તેની પાછળ જાય છે.

- 23 આખરે તેનું કાળજી તીરથી વીધાય છે; જેમ કોઈ પક્ષી પોતાનો જીવ જશે એમ જાણ્યા વગર જાળમાં ધસી જાય છે, તેમ તે જાય છે.
- 24 માટે, હે પુત્રો, સાંભળો, અને મારા મુખના શબ્દો પર લક્ષ આપો.
- 25 તારાં હૃદય તેણીના રસ્તે વળે નહિ. તેના રસ્તાઓમાં રખડતો નહિ.
- 26 કારણ, તેણે ઘણાને ઘાયલ કર્યા છે, તેમને મારી નાખ્યાં છે અને અસંખ્ય માણસોના પ્ત્રાણ લીધા છે.
- 27 તેનું ઘર મૃત્યુ લોકના માગેર છે કે, જે મૃત્યુનાં ઓરડામાં પહોંચાડે છે.

ખરકરણ 8

જ્ઞાન બોલાવે છે અને સમજણ મોટેથી બૂમો પાડે છે.

- 2 ડુંગરની ટોચે, રસ્તે ઘાટે, ચોરેચોટે
- 3 અને શહેરમાં પ્રવેશવાના દરવાજા આગળ ઊભાં ઊભાં તે મોટે સાદે કહે છે:
- 4 હે માણસો, હું તમને પોકાર કરીને કહું છું; હું પ્રત્યેક માણસને સાદ પાડું છું.
- 5 હે અજ્ઞાની લોકો, શાણપણ શીખો, અને હે મૂર્ખાઓ તમે સમજણ હોવાનું શીખો.
- 6 સાંભળો, હું તમને ઉત્તમ વાતો કહેવાનો છું. અને જે સાચું છે તે જ હું તમને શીખવીશ.
- 7 હું સાચું જ બોલીશ, જૂઠાને હું ધિક્કારું છું.
- 8 મારા મુખના સઘળા શબ્દો પ્રામાણિક છે, હું તમને જૂઠું કે ગેર માગેર દોરનારું નહિ બોલું.
- 9 સમજુ માણસો માટે મારા શબ્દો સ્પષ્ટ છે. અને જ્ઞાનીઓને માટે તે યથાયોગ્ય છે.
- 10 સ્વપાને બદલે મારી સલાહ લો અને ઉત્તમ સોનાને બદલે જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરો.
- 11 કારણ કે જ્ઞાન રત્નો કરતા વધારે મૂલ્યાવાન છે. એની તોલે મોઢામાં મોઢી વસ્તુ પણ ન આવે.
- 12 “હું જ્ઞાન છું, વિવેકબુદ્ધિ મારી સાથે રહે છે, અને હું જ્ઞાન અને ચતુરાઈ ધરાવું છું.
- 13 ચહોવાનો ભય એટલે પાપને ધિક્કારવું, અભિમાન, ઉદ્વેગ, કુમાર્ગ, અને વાંકાબોલાપણાને હું ધિક્કારું છું.
- 14 મારી પાસે સારી સલાહ અને જ્ઞાન છે. મારી પાસે ઊંડી સમજ અને શક્તિ છે.
- 15 મારે લીધે જ રાજાઓ રાજ્ય કરે છે અને રાજકર્તાઓ ન્યાય તોલે છે.
- 16 મારે લીધે રાજકુમારો શાસન કરે છે અને ઊમદા લોકો સાચો ચુકાદો આપે છે.
- 17 મારા પર પ્રેમ રાખનારાઓ પર હું પ્રેમ રાખું છું. અને જે ઓ મને ઉત્સુકતાથી શોધે છે તે મને પામે છે.
- 18 ધન અને સન્માન મારા હાથમાં છે. મારી પાસે ટકાઉ સંપત્તિ અને સદાચાર છે.
- 19 મારા ફળ સોના કરતાં ચડિયાતા છે. અને મારી પેદાશ ઊંચી જાતની ચાંદી કરતાં શ્રેષ્ઠ છે.
- 20 હું સદાચારને માગેર ચાલું છું, મારો રસ્તો ન્યાયનો છે.
- 21 મારા પર પ્રેમ રાખનારને હું સમૃદ્ધિ આપું છું અને તેમના ભંડારો ભરપૂર કરું છું.
- 22 ચહોવાએ સૃષ્ટિકર્મનાં આરંભમાં, લાંબા સમય અગાઉ મારું સર્જન કર્યું.
- 23 લાંબા સમય અગાઉ, પૃથ્વીનું સર્જન થયા પહેલાં મારું સ્થાપન કરવામાં આવ્યું હતું.
- 24 જ્યારે કોઈ સાગરો નહોતા, જ્યારે પાણીથી ભરેલા ઝરણાઓ નહોતા ત્યારે મારો જન્મ થયો હતો.
- 25 પર્વતોના પાયા નંખાયા તે પહેલાં, ડુંગરો થયા તેના પણ પહેલાં મારો જન્મ થયો હતો.
- 26 હજી ચહોવાએ પૃથ્વી સર્જી નહોતી કે ખેતરો પણ સર્જ્યા નહોતાં. અરે! ધૂળની કણી પણ સર્જી નહોતી ત્યારે મારું અસ્તિત્વ હતું.
- 27 જ્યારે તેણે આકાશને એને સ્થાને સ્થાપ્યું, અને સાગર ઉપર ક્ષિતિજને ગોઠવી હતી ત્યારે મારું અસ્તિત્વ હતું.
- 28 જ્યારે તેણે અંતરિક્ષને સ્થિર કર્યું; અને ઝરણાંને સમુદ્ર નીચે વહાવ્યાં.
- 29 જ્યારે તેણે સાગરની હદ નક્કી કરી અને તેનું ઉલ્લંઘન કરવાની તેણે મના ફરમાવી. અને જ્યારે તેણે પૃથ્વીના પાયા નાખ્યા.
- 30 ત્યારે કુશળ કારીગર તરીકે હું તેની સાથે હતી; અને હું દિનપ્રતિદિન તેને આનંદ આપતી હતી; અને આખો વખત હું તેની સામે નૃત્ય કરતી હતી.

- 31 તેની વસતિવાળી પૃથ્વી પર મને મજા આવતી હતી. અને માણસોની સંગતમાં મને આનંદ આવતો હતો.
- 32 માટે હે મારા દીકરાઓ, મારું સાંભળો; કારણ કે જેઓ મારા માગેર ચાલે છે તેઓ સુખ પામે છે.
- 33 મારો ઉપદેશ સાંભળીને જ્ઞાની થાઓ, અને સુધારણાની ઉપેક્ષા કરશો નહિ.
- 34 તે વ્યક્તિ આશીર્વાદિત છે, જે મારું સાંભળે છે અને હંમેશા મારા દરવાજે, તથા મારા પ્રવેશદ્વાર આગળ મારી રાહ જુએ છે.
- 35 કારણ કે જે મને પામ્યો છે તે જીવન પામ્યો છે અને યહોવાની કૃપા પામ્યો છે.
- 36 પણ જે મારી સામે પાપ કરે છે, તે પોતાને, નુકશાન પહોંચાડે છે; જેઓ મને ધિક્કારે છે, તેઓ મૃત્યુ સાથે પ્તેમ કરે છે.”

ખરકરણ 9

- જ્ઞાને પોતાનું ઘર બાંધ્યું છે. તેણે પોતાના સાત સ્તંભો કોતરી કાઢ્યા છે;
- 2 તેણે માંસ અને દ્વારારસ તૈયાર કર્યા છે; અને મેજ ગોઠવીને તૈયાર કર્યું છે.
- 3 તેણે પોતાની દાસીઓને શહેરમાં ઊંચામાં ઊંચા સ્થાનેથી આ જાહેર કરવા મોકલી છે કે,
- 4 “કોઈ ભોળું હોય, તે અહીં અંદર આવે; અને બુદ્ધિહીન લોકોને તે કહે છે,
- 5 આવો, મારી સાથે ભોજન લો અને મેં રેડેલો દ્વારારસ પીઓ.
- 6 તમારી હઠ છોડી દો તો જીવવા પામશો, બુદ્ધિને માગેર ચાલો.”
- 7 જે ઉદ્ધત માણસને ઠપકો આપે છે તે અપમાનિત થાય છે. જે દુષ્ટ માણસને સુધારવા જાય છે તે દુઃભાય છે.
- 8 ઉદ્ધત માણસને ઠપકો ન આપો, નહિ તો તે તારો તિરસ્કાર કરશે, જ્ઞાની માણસને ભૂલ જતાવશો તો તે તમને પ્તેમ કરશે.
- 9 જો તમે જ્ઞાની વ્યક્તિને સલાહ આપશો તો તે વધુ જ્ઞાની બનશે. અને ન્યાયી વ્યક્તિને શિક્ષણ આપશો તો તેના જ્ઞાનમાં વૃદ્ધિ થશે.
- 10 યહોવાથી કરવું એ જ્ઞાનની શરૂઆત છે, પરમપવિત્રની ઓળખાણ એ જ બુદ્ધિની શરૂઆત છે.
- 11 જ્ઞાનને લીધે તારું આયુષ્ય લાંબુ થશે અને તારા જીવનના વધોર વધશે.
- 12 જો તું જ્ઞાની હોય તો એ તારા લાભની વાત છે. જો તું ઉદ્ધત થઈશ, તો તારે તેની કિંમત ચૂકવવી પડશે. મૂર્ખ સ્ત્રી કંકાસિપણ
- 13 મૂર્ખ સ્ત્રી કંકાસિપણ છે; અને સમજણ વગરની છે. અને છેક અજાણ છે.
- 14 તે નગરની ઊંચી જગાઓ ઉપર અને પોતાના ઘરને બારણે બેસે છે.
- 15 ત્યાંથી તેણી પોતાને માગેર ઝડપથી પસાર થતા લોકોને બોલાવે છે.
- 16 “જે કોઈ મૂર્ખ હોય, તે અહીં અંદર આવે; અને બુદ્ધિહીનને તેણી કહે છે કે,
- 17 “ચોરીને પીધેલું પાણી મીઠું લાગે છે, અને છુપાવીને ખાધેલો રોટલો સ્વાદિષ્ટ લાગે છે.”
- 18 પરંતુ એ લોકોને ખબર નથી કે ત્યાં તો મોતની જગ્યા છે. અને તેના મહેમાનો શેઓલ તરફ આગળ વધી રહ્યાં છે.

ખરકરણ 10

- જ્ઞાની પુત્ર પોતાના પિતાને હર્ષ ઉપજાવી સુખી કરે છે. અને મૂર્ખ પુત્ર પોતાની માતાને ભારરૂપ છે.
- 2 કુમારેર પ્ત્રાપ્ત કરેલી સંપત્તિથી કશો લાભ નથી. પરંતુ સદાચારી જીવન વ્યક્તિને મોતથી ઉગારે છે.
- 3 યહોવા સદાચારી માણસને ભૂખ્યો રાખતા નથી, પણ તે દુષ્ટ માણસની ઘરછાઓને નકારે છે.
- 4 આળસુ હાથ ગરીબી લાવે છે. પણ ઉદ્યમીઓનો હાથ તેને ધનવાન બનાવે છે.
- 5 લણણી વખતે ડાહ્યો પુત્ર સંગ્રહ કરે છે પણ નિર્લજ્જ પુત્ર કાપણીના સમયે સૂઈ રહે છે.
- 6 સદાચારીના માથા ઉપર આશીર્વાદ ઊતરે છે; પણ દુરાચારીનું મોઢું હિંસાને છુપાવે છે.
- 7 સદાચારીનું સ્મરણ આશીર્વાદ છે. પરંતુ દુરાચારીનું નામ તો સડી જાય છે.
- 8 જ્ઞાની હૃદયવાળો આજ્ઞાને અનુસરશે; પણ લવારી કરનારો મૂર્ખ પાયમાલ થશે.

- 9 જે વ્યક્તિ પ્રામાણિકપણે જીવે છે તે સુરક્ષિત છે, પરંતુ કુટિલ રસ્તે ચાલનાર ઉઘાડો પડે છે.
- 10 જે વ્યક્તિ આંખ મિચકારે છે તે મુશ્કેલીઓ વહોરે છે. અનેપરંતુ લવારી કરનાર નાશ પામશે.
- 11 સદાચારી વ્યક્તિની વાણી જીવનનો ઝરો છે, પરંતુ દુષ્ટોનું મોઢું હિંસાને છુપાવે છે.
- 12 ધિક્કાર ઝગડા ઊભા કરે છે પણ પ્રીતિ બધા ગુનાઓને ઢાંકે છે.
- 13 જ્ઞાની માણસની જીભને ટેરવે શાણપણ રહે છે. જ્યારે મૂર્ખને પીઠે ડફળાં પડે છે.
- 14 જ્ઞાની લોકો વિદ્યાનો સંગ્રહ કરે છે; પરંતુ મૂર્ખનું મોઢું ઝડપી નાશ નોતરે છે.
- 15 ધનવાનની સંપત્તિ કિલ્લેબંધ નગર છે, પરંતુ દરિદ્રતા દરિદ્રોનો નાશ કરે છે.
- 16 સદાચારી માણસની કમાણી જીવન છે, પણ દુષ્ટમાણસે તેનાપાપો માટે ચૂકવ્યું છે.
- 17 જે શિખામણને સ્વીકારે છે, તે જીવનના રસ્તે છે, પણ જેઓ ઠપકાને ગણકારતા નથી તેઓ ભૂલો કરે છે.
- 18 જે દ્રેષ છુપાવે છે તે જૂઠા બોલો છે, પણ કૂથલી કરનાર મૂર્ખ છે.
- 19 બહુ બોલાય ત્યાં પાપ થવાનું જ. જીભ પર લગામ રાખનાર તે ડાલ્યો છે.
- 20 સદાચારીની જીભ ચોખ્ખી ચાંદી જેવી છે, પરંતુ દુષ્ટનું હૃદય મૂલ્યહીન છે.
- 21 ન્યાયી માણસની વાણી ઘણાને પોષે છે, પણ મૂર્ખાઓ બુદ્ધિના અભાવે મોતને ભેટે છે.
- 22 ચહેવાના આશીર્વાદ ધનવાન બનાવે છે, અને ચહેવા તેમાં મુશ્કેલીઓ ઉમેરતો નથી.
- 23 દુષ્ટ યોજનાઓ મૂખોને આનંદ આપે છે પરંતુ શાણપણ પ્રાપ્ત કરવું એ સમજીને મન આનંદ છે.
- 24 દુરાચારી જેનાથી ડરે છે તે જ તેને માથે આવી પડે છે, જ્યારે સદાચારી જે ધરછે છે તે જ તેને મળે છે.
- 25 વાવાઝોડું પસાર થતાં દુરાચારીનું નામ નિશાન રહેતું નથી. પણ સદાચારી માણસ હંમેશાં અડીખમ ઉભો રહે છે.
- 26 જેમ દાંતને કડવું પીણું અને આંખોને ધુમાડો તેમ આળસુ નોકર, જે માણસ તેને કામે મોકલે છે તેના માટે આફત રૂપ છે.
- 27 ચહેવાથી ડરીને ચાલનારનું આયુષ્ય વધે છે, પણ દુષ્ટ વ્યક્તિનું આયુષ્ય ઘટે છે.
- 28 ન્યાયીની આશાનું પરિણામ આનંદ છે; પણ દુષ્ટ વ્યક્તિની આશાઓ ભાંગીને ભૂક્કો થઈ જશે.
- 29 જેઓ પ્રામાણિકતાથી જીવે છે, તેમના માટે ચહેવાનો માર્ગ કિલ્લારૂપ છે; પરંતુ અનિષ્ટ આચરનારા માટે વિનાશરૂપ છે.
- 30 ન્યાયીઓને કદી ખસેડવામાં આવશે નહિ, પરંતુ દુષ્ટો કયાંય ઠરીઠામ થઈ કાયમ રહેશે નહિ.
- 31 ન્યાયીઓના મુખે હંદાપણ ઝરે છે, પરંતુ છેતરામણા શબ્દો નાશ પામે છે.
- 32 સંતોષકારક અને ઉચિત શું છે તે ન્યાયીની વાણી જાણે છે. પરંતુ દુષ્ટોની વાણી છેતરામણી હોય છે.

પ્રકરણ 11

- ખ**ટાં ત્રાજવાનો ચહેવાને ગુસ્સો છે. પણ સાચાં કાટલાં જોઈ તેને આનંદ થાય છે.
- 2 અહંકાર આવે એટલે અપમાન આવ્યું જ જાણવું; પણ નમ્રતા જ્યાં હોય ત્યાં જ્ઞાન હોય છે.
 - 3 પ્રામાણિક માણસની વિશ્વસનીયતા તેને દોરે છે, પણ ધોખેબાજની વફરતા તેના દુષ્ટ ઘરાદાને છુપાવે છે.
 - 4 જ્યારે દેવ કોપાયમાન થાય ત્યારે સંપત્તિ કામ નહિ આવે, પણ પ્રામાણિકતા વ્યક્તિને મોતથી ઉગારે છે.
 - 5 પ્રામાણિક માણસની નીતિમતા તેનો માર્ગ સાફ કરે છે, પણ ખરાબ વ્યક્તિની દુષ્ટતા જ તેને પાયમાલ કરે છે.
 - 6 માણસો પોતાની ભલાઈથી બચી જશે. પરંતુ કપટ કરનારા તેમની પોતાની ઘરછાઓની જ જાળમાં ફસાય છે.
 - 7 દુષ્ટ માણસનું મોત આવતાં તેની અભિલાષાનો અંત આવે છે, તેણે પોતાની સંપત્તિમાં રાખેલી આશાનો પણ અંત આવે છે.
 - 8 સદાચારી લોકો સંકટમાંથી ઊગરી જાય છે અને તેને બદલે દુષ્ટો તેમાં ફસાય છે.
 - 9 દુષ્ટ માણસ પોતાની વાણીથી પડોશીઓનો નાશ નોતરે છે. પરંતુ ન્યાયી તેના જ્ઞાનવડે બીજાઓને ઉગારે છે.
 - 10 ન્યાયી વ્યક્તિ સફળ થાય છે ત્યારે આખું નગર હરખાય છે; અને દુષ્ટોનો નાશ થાય છે ત્યારે હર્ષના નાદ સંભળાય છે.
 - 11 સદાચારીના આશીર્વાદથી નગરની ઉન્નતિ થાય છે, પણ દુરાચારીની વાણીથી તેનો નાશ થાય છે.
 - 12 જે વ્યક્તિ પોતાના પડોશી માટે ખરાબ બોલે છે તેનામાં અક્કલ હોતી નથી. પણ સમજુ માણસ મૂંગો રહે છે.

- 13 કૂથલી ખોર વ્યક્તિ છૂપી વાત બહાર પાડી દે છે, પણ વિશ્વાસુ વ્યક્તિ રહસ્ય સાચવે છે.
- 14 જ્યાં આગેવાન અજ્ઞાન હોય, ત્યાં પ્રજા નાશ પામે છે. અનેક સલાહકારોમાં સુરક્ષા રહેલી છે.
- 15 અજાણ્યાના જમીન થનારને વેઠવું પડે છે; જે બાચધરી લેવાનું ટાળે છે તે સુરક્ષિત છે.
- 16 સુશીલ સ્ત્રી આબરૂને સાચવી રાખે છે; અને જુલમી માણસો દુરવ્ય સાચવી રાખે છે.
- 17 દયાળુ માણસ પોતાની જાતનું ભલું કરે છે, પણ કરુણ માણસ પોતાના દેહને દુઃખમાં નાખે છે;
- 18 દુષ્ટ કમોદ્દ કરનાર પોતાનો જૂઠાણાનો પગાર મેળવે છે પણ જે નીતિમતાનું બીજ વાવે છે તે સાચો હોવા બદલ વળતર મેળવે છે.
- 19 જે નીતિમતાને 'હા' પાડે છે તે જીવશે; પણ જે ખરાબ વસ્તુઓનો પીછો કરે છે તે પોતાનું જ મોત આમંતરે છે.
- 20 ચહેવા માટે કપટી લોકો ઘૃષ્ટાસ્પદ છે; પણ જેઓ નીતિમતાથી જીવે છે તેઓ તેને આનંદરૂપ છે.
- 21 ખાતરી રાખજો દુષ્ટને સજા થયા વગર નહિ રહે, પણ સદાચારીઓનાં સંતાનો સજામાથી છટકી જશે.
- 22 અક્કલ વગરની સુંદર સ્ત્રીની સુંદરતા ભૂંડના નાકમાં સોનાની નથણી જેવી છે.
- 23 ભલા માણસોની ઘરછાઓ સારી વસ્તુઓમાં પરિણમે છે, પરંતુ દુષ્ટોની ઘરછાઓ ફક્ત ગુસ્સામાંજ વિરમે છે.
- 24 કોઈ છૂટે હાથે આપે તોય વધે છે, કોઈ વધુ પડતી કરકસર કરે તોયે કંગાળ થાય છે.
- 25 જે બીજાને આશીર્વાદ આપે છે તે સમૃદ્ધ થાય છે.
- 26 અનાજ સંઘરી રાખનારને લોકો શાપ દે છે, પણ વેચનાર ઉપર આશીર્વાદ વરસાવે છે.
- 27 જેઓ ભલું શોધે છે તેઓ ઇશ્વરની કૃપા મેળવે છે. ખોટું શોધે છે તેનું ખોટું થાય છે.
- 28 જેઓ પોતાની સંપત્તિ ઉપર વિશ્વાસ કરે છે તેઓ વિનાશને આરે જઈને પડે છે, પણ સદાચારી તંદુરસ્ત છોડની જેમ ફૂલેફાલે છે.
- 29 જે પોતાના જ કુટુંબને દુઃખી કરે છે, તે કંઈ નહિ મેળવે. અને મૂર્ખ માણસ જ્ઞાનીનો દાસ બનશે.
- 30 ન્યાયી માણસ જે કરે તે જીવનનાં ઝાડ સમાન છે. પણ શાણો માણસ બીજા આત્માઓને બચાવે છે.
- 31 નીતિમાંન લોકોને ભલાઈનો બદલો મળતો હોય તો દુષ્ટો અને પાપીને તો બદલો મળે જ મળે.

પ્રકરણ 12

- જ વ્યક્તિને જ્ઞાન વહાલું છે તેને શિખામણ પણ વહાલી છે, પણ જે વ્યક્તિ સુધારણાને ધિક્કારે છે તે ટોર જેવો છે.
- 2 ભલા માણસો ચહેવાની કૃપા મેળવે છે, પણ જેઓ દુષ્ટ યોજનાઓ ઘડે છે તેઓ સજા પામે છે.
- 3 દુષ્ટતા દ્વારા વ્યક્તિ સુરક્ષિત ઊભી ન રહી શકે, ન્યાયનાં મૂળ કદી નહિ ઊખડે.
- 4 સદ્ગુણી સ્ત્રી પતિને મુગુટરૂપ છે, પણ નિર્લજ્જ સ્ત્રી તેનાં હાડકાને સડારૂપ છે.
- 5 ભલાના વિચાર ભલા હોય છે, ખોટાના મનસૂબા કપટભર્યા હોય છે.
- 6 દુરાચારી લોકોની વાણી લોહિયાળ હોય છે, પણ પ્રામાણિક લોકોનું મોઢું તેમને બચાવે છે.
- 7 દુષ્ટો એકવાર નાશ પામ્યા એટલે કંઈ બચતું નથી, પણ સદાચારીનું ઘર કાયમ રહે છે.
- 8 લોકો વ્યક્તિની તેની વિવેક બુદ્ધિ પ્રમાણે પ્રસંશા કરે છે, પણ જેનું હૃદય દુષ્ટ છે તે તિરસ્કૃત થશે.
- 9 અજ્ઞ વગરના સમ્માન કરતાં મામૂલી વ્યક્તિ થઈને નોકર થવું એ વધારે સારું છે.
- 10 ભલો માણસ પોતાના પશુના જીવની સંભાળ રાખે છે પણ દુષ્ટ માણસ કરુણ હોય છે.
- 11 પોતાની જમીન ખેડનારને પુષ્કળ અન્ન મળશે; પણ નકામી વાતોની પાછળ દોડનાર અક્કલ વગરનો છે.
- 12 દુષ્ટ લોકો અનિષ્ટ યોજનાઓની ઘરછા રાખે છે પણ સદાચારીના મૂળ તો ફળદ્રુપ છે.
- 13 દુષ્ટ માણસ પોતાની જ બંધી પાપી વાતોમાં સપડાય છે, ભલો માણસ મુશ્કેલીમાંથી હેમખેમ બહાર આવે છે.
- 14 માણસ પોતે બોલેલા શબ્દોને કારણે સારાપણાથી ભરાઈ જાય છે, તેને તેના કામનો બદલો મળે છે.
- 15 મૂર્ખ સમજે છે કે હું સાચો છું, પણ જે વ્યક્તિ સલાહ સાંભળે છે તે ડાહી છે.
- 16 મૂર્ખ પોતાનો ગુસ્સો તરત પ્રગટ કરી દે છે, પણ ડાહ્યો માણસ અપમાન ગળી જાય છે.
- 17 એક ભરોસાપાત્ર સાક્ષી સત્ય કહે છે, પણ જૂઠો સાક્ષી છેતરે છે.

- 18 વગર વિચારવાળી વાણી તરવારની જેમ ઘા કરે છે પણ જ્ઞાની વ્યક્તિના શબ્દો ઘા સ્પર્શાવે છે.
- 19 જે હોઠ સત્ય બોલે છે તેઓ શાશ્વત રહે છે અને જૂઠા બોલી જીભ ક્ષણિક રહે છે.
- 20 જેઓ ભૂંડી યોજનાઓ કરે છે તેમનાં મન કપટી છે; પણ શાંતિની સલાહ આપનાર સુખ પામે છે.
- 21 સજ્જન પર કદી આફત આવતી નથી, પરંતુ દુષ્ટો મુશ્કેલીઓથી ભરેલા હોય છે.
- 22 યહોવા અસત્યને ઢિઢકારે છે, પણ સાચા માણસ પર પ્રસન્ન રહે છે.
- 23 ડાહ્યો પુરુષ જ્ઞાનને છુપાવે છે, પણ મૂર્ખ પોતાની મૂર્ખાઈ છાપરે ચડીને જણાવે છે.
- 24 ઉદ્યમીનો હાથ અધિકાર ભોગવશે; પરંતુ આળસુ માણસ પાસે મજૂરી કરાવવામાં આવશે.
- 25 ચિંતાઓ વ્યક્તિને ગમગીન બનાવે છે, પણ પ્રોત્સાહક શબ્દો તેને ખુશ કરે છે.
- 26 ભલો સાચો માણસ પોતાના પડોશીને સાચો માર્ગ બતાવે છે, દુર્જન તેને આડે માર્ગ દોરે છે.
- 27 આળસુ વ્યક્તિ પોતે કરેલો શિકાર રાંધતો નથી. પણ ઉદ્યમી માણસ મહામૂલી સંપત્તિ માણે છે.
- 28 ન્યાયીપણાનો રસ્તો માં જીવન છે. એને માર્ગે મોત તો છે જ નહિ.

ખરકણ 13

- જ્ઞાની પુત્ર પોતાના પિતાની સૂચનાઓ સાંભળે છે, ઉદ્ધત પુત્ર ઠપકાને ગણકારતો જ નથી.
- 2 સજ્જન પોતાની વાણીનાં હિતકારી સુફળ ભોગવે છે, પરંતુ દગાબાજ કપટી તો હિંસાનો જ ભૂખ્યો હોય છે.
- 3 મોં સંભાળીને બોલનાર પોતાના જીવનું રક્ષણ કરે છે. પરંતુ જીભને છૂટી મૂકનાર વિનાશ નોતરે છે.
- 4 આળસુ ઇચ્છે છે ઘણું, પણ પામતો કશું નથી; પણ ઉદ્યમી વ્યક્તિ પૂર્ણ રીતે સંતુષ્ટ હોય છે.
- 5 સદાચારી જૂઠને ઢિઢકારે છે, પણ દુર્જન શરમ અને અપમાન લાવે છે.
- 6 સદાચાર ભલા માણસોનું રક્ષણ કરે છે; પણ દુરાચાર પાપીઓને પછાડી નાખે છે,
- 7 કેટલાક કશું ન હોવા છતાં ધનવાન હોવાનો દંભ કરે છે, તો કોઈ ભંડાર ભરેલા હોવા છતાં કંગાળ હોવાનો દેખાવ કરે છે.
- 8 ધનવાન વ્યક્તિ પૈસા આપીને પોતાનો જીવ બચાવે છે, પણ નિર્ધન વ્યક્તિને પોતાના જીવ માટે ધમકી સાંભળવી પડતી નથી.
- 9 સદાચારીઓનો દીવો ઉજવળતાથી પ્રકાશે છે, પરંતુ દુરાચારીનો દીવો હોલવી નાખવામાં આવશે.
- 10 અભિમાનથી તો કેવળ ઝઘડો જ થાય છે; સલાહ માનવામાં હઠાપણ છે.
- 11 સરળતાથી મેળવેલી સંપત્તિ ટકતી નથી. પણ સખત પરિશ્રમથી મેળવેલી સંપત્તિની વૃદ્ધિ થાય છે.
- 12 આકાંક્ષા પૂરી થવામાં વિલંબ થતાં હૈયું ભારે થઈ જાય છે, ઇચ્છાઓની પરિપૂર્ણતા જ જીવન છે.
- 13 શિખામણને નકારનાર આફત નોતરે છે, પણ આજ્ઞાઓનો આદર કરનારને બદલો મળે છે.
- 14 જ્ઞાનીઓનો ઉપદેશ જીવનસ્ત્રોત છે, તે વ્યક્તિને મૃત્યુના સર્કંજામાંથી ઉગારી લે છે.
- 15 સારી સમજશક્તિ સન્માન પામે છે, વિશ્વાસઘાતી લોકો, વિનાશને નોતરે છે.
- 16 પ્રત્યેક ડાહ્યો માણસ સમજદારીથી વતેરે છે. પણ મૂર્ખ પોતાની મૂર્ખાઈ જાહેર કરે છે.
- 17 એક દુષ્ટ સંદેશવાહક મુશ્કેલીમાં મૂકાઈ જાય છે; પણ વિશ્વાસુ સંદેશવાહક સાંત્વન લાવે છે.
- 18 શિખામણ ફગાવી દેનારના ભાગ્યમાં ગરીબી અને અપમાન છે, સુધારાઓને સ્વીકારનારને સન્માન મળે છે.
- 19 ઇચ્છાની તૃપ્તિ આત્માને મીઠી લાગે છે; પણ દુષ્ટતાથી પાછા વળવું એ મૂખોને માટે આઘાત જનક લાગે છે.
- 20 જો તું જ્ઞાની માણસોની સંગત કરશે, તો તું જ્ઞાની થશે. પરંતુ જે મૂર્ખની સોબત કરે છે તેના બૂરા હાલ થાય છે.
- 21 દુર્ભાગ્ય પાપીનો પીછો પકડે છે, પણ ભલા માણસોને સારી વસ્તુઓ બદલા સ્વરૂપે મળે છે.
- 22 એક ભલો માણસ પોતાનાં છોકરાંના છોકરાને માટે વારસો મૂકી જાય છે; અને પાપીનું ધન પુણ્યશાળી માટે ભરી મૂકવામાં આવે છે.
- 23 ગરીબના ખેતરમાં ભલે ઘણું અનાજ ઊપજે, પણ તે અન્યાયથી આચકી લેવામાં આવે છે.

24 જે પોતાના બાળકને શિસ્તપાલનની કેળવણી માટે સોટી મારતો નથી તે પોતાના બાળકનો દુશ્મન છે; પરંતુ તેના પર પરીતિ કરનાર તેને વેળાસર શિક્ષા કરે છે.

25 સજ્જન પેટ ભરીને ખાય છે, પણ દુર્જનનું પેટ ખાલીને ખાલી રહે છે.

પ્રકરણ 14

૬ રેક ડાહી સ્ત્રી પોતાનું ઘર ઊભું કરે છે, પણ એક મૂર્ખ સ્ત્રી તેણીના પોતાને હાથે તેનો નાશ કરે છે.

2 જે પોતાની વિશ્વસનીયતામાં ચાલે છે તે ચહોવાનો ડર રાખે છે. પણ જેના માગોર વાંકા છે તે તેને ધિક્કારે છે.

3 મૂર્ખના મોઢામાં અભિમાનનો દંડો છે, પણ જ્ઞાની વ્યક્તિની વાણી રક્ષણ કરે છે.

4 બળદ ન હોય તો ગભાંણ સાફ જ રહે છે. પરંતુ મબલખ પાક બળદના બળથી જ પાકે છે.

5 સાચો સાક્ષી જૂઠું બોલે નહિ, પણ જૂઠો સાક્ષી શ્વાસે શ્વાસે જૂઠું બોલે છે.

6 હાંસી ઉડાવનાર જ્ઞાન શોધે છે પણ પામતો નથી, ડાહી વ્યક્તિ પાસે જ્ઞાન સહેલાઈથી આવે છે.

7 મૂર્ખ માણસથી આઘા રહેવું, તેની પાસે તને જ્ઞાની શબ્દો સાંભળવા નહિ મળે,

8 ડાહ્યા માણસનું ડહાપણ, વિચારીને કાળજી પૂર્વક પગ મૂકવામાં છે, પણ મૂર્ખની મૂર્ખાઈ તેને ગેરમાગેર દોરે છે.

9 મૂર્ખ પ્ત્રાયશ્ચિતને હસવામાં ઉડાવે છે, પણ ભલા માણસો દેવની કૃપા મેળવે છે.

10 જ્યારે કોઈ વ્યક્તિનું હૃદય વ્યથિત હોય છે ત્યારે ફક્ત તે વ્યક્તિજ તેનું દુઃખ અનુભવે છે. એ જ રીતે, જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ સુખી હોય છે ત્યારે કોઈ અજાણ્યો તેના સુખમાં જોડાઈ શકતો નથી.

11 દુર્જનનું ઘર બરબાદ થઈ જશે, પણ સજ્જન વ્યક્તિના તંબૂ સમૃદ્ધ થશે.

12 એક રસ્તો એવો છે જે વ્યક્તિને લાગે છે કે તે સારો છે, પણ અંતે તો મોતનો રસ્તો નિવડે છે.

13 એવું પણ બની શકે કે જ્યારે વ્યક્તિ હસતી હોય, ત્યારે તેનું હૃદય વ્યથિત હોય અને હર્ષનો અંત શોકમાં આવે છે.

14 દુષ્ટ વ્યક્તિ તેના કુકર્મોની સજા ભોગવે છે અને ભલી વ્યક્તિ પોતાનાં કર્મોનું ફળ માણે છે.

15 જ્ઞાની માણસ બધું માની લે છે, પણ ચતુર માણસ જોઈ જોઈને પગ મૂકે છે.

16 જ્ઞાની માણસ ચેતતો રહે છે અને આફતને ટાળે છે, પણ મૂર્ખ હેતુ વિહીન છે અને વધુ પડતો વિશ્વાસ ધરાવે છે.

17 જલ્દી કરોધ કરનાર મૂર્ખાઈ કરી બેસે છે, અને દુષ્ટ યોજનાઓ ઘડનાર ધિક્કાર પામે છે.

18 ભોળા લોકો મૂર્ખાઈનો વારસો પામે છે; પણ ડાહ્યા લોકોને વિદ્યાનો મુગટ પહેરાવવામાં આવે છે.

19 દુર્જનોને સજ્જનો આગળ ઝૂકવું પડે છે, તેમને સદાચારીઓને બારણે નમવું પડે છે.

20 ગરીબને પોતાના પડોશીઓ પણ ધિક્કારે છે, પરંતુ ધનવાનને ઘણા લોકો ચાહે છે.

21 બીજાને હલકા ગણનાર પાપમાં પડે છે, પણ ગરીબ પર દયા કરનાર સુખ પામે છે.

22 ભૂંડી યોજનાઓ ઘડનાર ભૂલા પડે છે, સારી યોજનાઓ ઘડનારને કૃપા અને સત્ય મળે છે.

23 જ્યાં મહેનત ત્યાં બરકત છે; પણ ખાલી વાતો જ થાય ત્યાં દળદર લાવનારી છે.

24 જ્ઞાનીઓનો મુગટ તેઓની સંપત્તિ છે. મૂર્ખાઈ એ મૂખોર માટેનો બદલો છે.

25 સાચો સાક્ષી જીવ બચાવે છે, પણ કપટી માણસ જૂઠાણા શ્વાસે છે.

26 ચહોવાનાં ભયમાં ટ વિશ્વાસ સમાચેલો છે. તેનાં સંતાનને તે આશ્રય આપે છે.

27 મોતના ફાંસલામાંથી છૂટી જવાને માટે ચહોવાનો ભય જીવન સ્રોત છે.

28 ઘણી પ્રજા તે રાજાનું ગૌરવ છે; પણ પ્રજા વગર શાસક નાશ પામે છે.

29 જેનામાં વધારે ધીરજ છે તે વધારે સમૃદ્ધ છે, પણ ઝટ ગુસ્સે થનાર મૂર્ખાઈનું પ્રદર્શન કરે છે.

30 હૃદયની શાંતિ શરીરનું જીવન છે; પણ ઇર્ષ્યા હાડકાનો સડો છે.

31 ગરીબને રંજાડનાર તેના સર્જનહારનું અપમાન કરે છે. પણ ગરીબ ઉપર રહેમ રાખનાર તેને સન્માને છે.

32 જ્યારે મુશ્કેલીઓ આવે છે, દુરાચારીનું પતન થાય છે પરંતુ ન્યાયી વ્યક્તિ પોતાના મૃત્યુમાં પણ આશા રાખે છે.

- 33 બુદ્ધિમાન હૃદયમાં જ્ઞાન વસે છે, તે મૂર્ખની વચ્ચે પણ જાણીતું છે.
- 34 ન્યાયીપણાથી પ્તજ મહાન બને છે, પણ પાપ તો પ્તજનું કલંક છે.
- 35 બુદ્ધિમાન સેવક પર રાજાની કૃપા હોય છે, પણ નિર્લજ્જ સેવકો પર તેનો રોષ ઉતરે છે.

પ્રકરણ 15

- નમ્ર જવાબથી કરોધ શમી જાય છે. પણ કઠોર વચનથી રોષ ભભૂકી ઊઠે છે.
- 2 જ્ઞાની વ્યક્તિની વાણી જ્ઞાન ઊરચારે છે, પરંતુ મૂર્ખની વાણી મૂર્ખાઈથી ઉભરાય છે.
- 3 યહોવાની દ્રષ્ટિ સર્વત્ર હોય છે તે ભલા અને ભૂંડા બંધાં પર લક્ષ રાખે છે.
- 4 ઘા રુઝવે એવી વાણી જીવનવૃક્ષ છે, પણ વકરવાણી આત્માને તોડી નાખે છે.
- 5 મૂર્ખ પોતાના પિતાની સૂચનાઓને તુરંત ગણે છે; પણ ઠપકાને ગંભીરતાથી લક્ષમાં લેનાર શાણો થાય છે.
- 6 સજ્જનના ઘરમાં ધનનો ભંડાર છે. પણ દુર્જનની કમાણીમાં આફત હોય છે.
- 7 જ્ઞાની વ્યક્તિની વાણી જ્ઞાન ફેલાવે છે, પણ મૂર્ખનું હૃદય મૂર્ખતા ફેલાવે છે.
- 8 દુષ્ટના ચર્ચારોને યહોવા ધિક્કારે છે; પરંતુ પ્રામાણિકની પ્રાર્થનાથી તે પ્રસન્ન થાય છે.
- 9 દુષ્ટ વ્યક્તિઓના આચારને યહોવા ધિક્કારે છે; પરંતુ નીતિમતાને માગે ચાલનાર ઉપર તે પ્રેમ દાખવે છે.
- 10 સદ્માર્ગને તજી જનારને આકરી સજા થશે. અને ઠપકાનો તિરસ્કાર કરનાર મરી જશે.
- 11 શેઓલ તથા અબદોનયહોવા સમક્ષ ખુલ્લા છે. તો માણસોનાં હૃદય કેટલાં વિશેષખુલ્લાં હોવાં જોઈએ!
- 12 તુ માખી રાખનારને કોઈ ઠપકો આપે તે ગમતું નથી. અને તે જ્ઞાની વ્યક્તિની પાસે જવા પણ ઇચ્છતો નથી.
- 13 જો અંતરમાં આનંદ હોય તો યહોવા પ્રફુલ્લિત રહે છે. પરંતુ હૃદયમાં શોક હોય તો મન ભાંગી જાય છે.
- 14 જ્ઞાની વ્યક્તિ જ્ઞાનની ઇચ્છા રાખે છે. પરંતુ મૂર્ખનો આહાર મૂર્ખાઈ છે.
- 15 દરરોજ કોઈ વ્યક્તિ મુશ્કેલીમાં મૂકાય તો તે બહુ ખરાબ છે. પણ સુખી હૃદય એ સતત ચાલતી ઊંચવણી છે.
- 16 મુશ્કેલીઓ સાથેની વિપુલ સંપત્તિ કરતાં યહોવા પ્રત્યેના ભયની સાથે થોડું ધન હોવું વધારે ઉત્તમ છે.
- 17 સરસ માંસ ધિક્કારથી ખાવાં કરતા સાદા શાકભાજી પ્રેમથી ખાવા વધારે સારા છે.
- 18 ગરમ મિજાજનો વ્યક્તિ કજિયા ઊભા કરે છે. પણ ધીરજવાન વ્યક્તિ બોલાચાલીને શાંત પાડે છે.
- 19 આળસુ વ્યક્તિનો માર્ગ કાંટાથી ભરાય ગયો છે; પણ સજ્જનનો માર્ગ વિદ્યોથી મુક્ત છે.
- 20 ડાહ્યો પુત્ર પિતાને સુખ આપે છે, પણ મૂર્ખ પુત્ર પોતાની માતાને ધિક્કારે છે.
- 21 અજ્ઞાનીને મૂર્ખાઈ આનંદરૂપ લાગે છે; પણ બુદ્ધિમાન માણસ સીધે રસ્તે ચાલે છે.
- 22 સલાહ વગરની યોજના ધૂળમાં મળે છે, પરંતુ અનેક સલાહકાર હોય તો તે સફળ થાય છે.
- 23 પોતાના હાજરજવાબીપણાથી વ્યક્તિ ખુશ થાય છે; યોગ્ય સમયે બોલાયેલો શબ્દ કેટલો સરસ લાગે છે!
- 24 જ્ઞાની માણસ માટે એક જીવન તરફ જતો રસ્તો છે જે તેને શેઓલતરફ જતા રસ્તેથી પાછો વાળે છે.
- 25 યહોવા અભિમાનીનું ઘર તોડી પાડે છે, પણ વિધવાની હદ તે કાયમ રાખશે.
- 26 દુષ્ટ લોકોની યોજનાઓથી યહોવા ધિક્કારે છે, પરંતુ તેમની દ્રષ્ટિએ દયાળુ શબ્દો પવિત્ર છે.
- 27 જે લોભી છે તે પોતાના કુટુંબને માથે આફત નોતરે છે, પરંતુ જે લાંચને ધિક્કારે છે તે શાંતિથી જીવે છે.
- 28 સજ્જન જવાબ આપતાં પહેલાં વિચાર કરે છે, પણ દુર્જન પોતાના મોઢે ભૂંડી વાતો વહેતી મૂકે છે.
- 29 યહોવા પોતાને દુર્જનથી દૂર રાખે છે, પણ તે સજ્જનની પ્રાર્થના સાંભળે છે.
- 30 આંખોની ચમક જોઈ હૃદયને આનંદ થાય છે. અને શુભ સમાચાર હાડકાને તંદુરસ્ત બનાવે છે.
- 31 જીવનપ્રદ શિખામણ સાંભળનારની ગણતરી જ્ઞાનીઓમાં થાય છે.
- 32 શિખામણનો ત્યાગ કરનાર પોતે પોતાના જ જીવનને તુરંત ગણે છે. પણ સુધરવા માટેની શિક્ષા સાંભળનાર સમજણ મેળવે છે.
- 33 યહોવાથી ડરીને ચાલવું એ જ જ્ઞાનની સૂચના છે; સન્માન પામતાં પહેલા નમ્ર બનવું જરૂરી છે.

- 1 માણસો મનમાં સંકલ્પ કરે છે; પણ છેલ્લો નિર્ણય તો યહોવાના હાથમાં છે.
- 2 વ્યક્તિને પોતાનું બધું આચરણ સાચું લાગે છે પરંતુ યહોવા તેના અંતરને પારખે છે.
- 3 તમારા કામો યહોવાને સોંપી દે એટલે તમારી યોજનાઓ સફળ થશે.
- 4 યહોવાએ પ્રત્યેક વસ્તુને પોતપોતાના હેતુ માટે સર્જી છે; હા, દુષ્ટોને પણ, સંકટના કાળ માટે સંજ્યા છે.
- 5 દરેક અભિમાની વ્યક્તિને યહોવા ધિક્કારે છે, ખાતરી રાખજો તેને સજા થયા વગર નહિ રહે.
- 6 દયા તથા સત્યતાથી પાપનું પ્રાયશ્ચિત થાય છે, અને યહોવાનો ડર વ્યક્તિને દુષ્ટતાથી દૂર રાખે છે.
- 7 જ્યારે કોઈ વ્યક્તિના જીવનથી યહોવા ખુશ થાય છે ત્યારે તેના દુશ્મનોને પણ તેની સાથે શાંતિથી રાખે છે.
- 8 અન્યાયથી મળેલી ધણી આવક કરતા, ન્યાયથી મળેલી થોડી આવક સારી છે.
- 9 વ્યક્તિનું મન માર્ગ પસંદ કરે છે, પરંતુ માત્ર યહોવા જ તેના પગલાને નક્કી કરે છે.
- 10 રાજાના મુખમાં પ્રેરણાત્મક નિર્ણયો વસે છે, તે જ્યારે ન્યાય કરે છે ત્યારે ભૂલ કરતો નથી.
- 11 અદલ કાંટો તથા ત્રાજવાં યહોવાનાં છે. કોથળી માંહેનાં સર્વ કાટલાં તેનું કામ છે.
- 12 અનિષ્ટ વસ્તુઓ કરવી એ રાજા માટે અક્ષમ્ય છે, સારા કામોથી રાજગાદી સ્થાપિત થાય છે.
- 13 સાચી વાણીથી રાજાઓ રીઝે છે, અને સત્યવાદી ઉપર તેઓ પ્રેમ રાખે છે.
- 14 રાજાનો રોષ ચમદૂતો જેવો છે; પણ શાણી વ્યક્તિ તેના ગુસ્સાને શાંત પાડે છે.
- 15 જ્યારે રાજાનું મુખ પ્રસન્ન હોય છે ત્યારે જીવન સુરક્ષિત હોય છે, એની કૃપા વરસાદના વાદળ જેવી છે.
- 16 સોના કરતાં જ્ઞાન મેળવવું એ ઉત્તમ છે! અને ચાંદી કરતા સમજણ મેળવવી વધારે યોગ્ય છે.
- 17 પ્રામાણિક માણસનો માર્ગ દુષ્ટતાથી દૂર હોય છે, જોઈવિચારીને ચાલનાર પોતાનો જીવ બચાવે છે.
- 18 અભિમાનનું પરિણામ નાશ છે, અને પતનની પહેલાં ગવિર્ષ સ્વભાવ આવે છે.
- 19 ગરીબની સાથે નમ્રતા રાખવી તે અભિમાનીની લૂંટના ભાગીદાર થવા કરતાં વધારે સારું છે.
- 20 જે યહોવાના વચનને ગણકારે છે તેનું હિત થશે. અને જે કોઈ યહોવા પર વિશ્વાસ રાખે છે તેને ધન્ય છે.
- 21 જ્ઞાની અંતઃકરણવાળો શાણો કહેવાશે; તેની મીઠી વાણી જ્ઞાનનો વધારો કરે છે.
- 22 જેની પાસે સમજ હોય તેને માટે સમજણ જીવનદાતા છે, પણ મૂર્ખ માટે શિક્ષા એ તેમની મૂર્ખાઈ છે.
- 23 જ્ઞાની હૃદય વ્યક્તિની વાણીને દોરવણી આપે છે અને તે હોઠ ઉપર જ્ઞાનનો વધારો કરે છે.
- 24 માયાળુ શબ્દો મધ જેવા છે, તેઓ આત્માને સ્વાદે મીઠી અને હાડકા માટે તંદુરસ્ત આપે છે.
- 25 એક એવો પણ માર્ગ હોય છે જે લાગે સીધો પણ લઈ જાય છે મૃત્યુ તરફ.
- 26 મજૂરની ભૂખ તેની પાસે મજૂરી કરાવે છે; તેનું મોઢું માણસને જંપીને બેસવા દેતું નથી.
- 27 નકામો માણસ દુષ્ટ યોજનાઓ ઘડે છે. તેની જીભે બળબળતો અફિ છે.
- 28 દુષ્ટ માણસ કબિયા-કંકાસ કરાવે છે, લોકો વિષે અનિષ્ટ બોલનારી વ્યક્તિ મિત્રોમાં ફૂટ પડાવે છે.
- 29 હિંસક માણસ પોતાના પડોશીને છેતરીને ખરાબ માગેર દોરી જાય છે.
- 30 આંખ મટકાવનાર વ્યક્તિ મુશ્કેલી લાવનારી યોજનાઓ કરે છે, અને હોઠ ભીડનાર વ્યક્તિ કંઈક અનિષ્ટ કરી રહી હોય છે.
- 31 માથે પળિયાં એ ગૌરવનો તાજ છે; સત્યને માગેર ચાલનારને એ મળે છે.
- 32 જે કરોધ કરવે ધીમો શક્તિશાળી ચોક્કા કરતાં વધું ઘરછનીય છે; અને જે પોતાના મિત્રજને કાબૂમાં રાખે છે તે શહેર જીતનાર કરતાં ઉત્તમ છે.
- 33 લોકો દ્વારા ચિઠ્ઠી નાખવામાં આવે છે, પણ નિર્ણય તો તે બધાંયનો યહોવાના હાથમાં છે.

- ૧ ઘરમાં કજિયા-કંકાસ હોય અને ત્યાં મિજબાની હોય તો તેના કરતાં શાંતિસહિત સૂકો રોટલો મળે તો તે વધારે સારો છે.
- ૨ ડાહ્યો નોકર નકામા પુત્ર ઉપર અમલ ચલાવશે અને ભાઈઓ સાથે વારસામાંથી ભાગ લેશે.
- ૩ ચાંદીની પરીક્ષા ફુલડી કરે છે. સોનાની પરીક્ષા ભઠ્ઠી કરે છે. પણ અંતઃકરણની પરીક્ષા ચહેવા કરે છે.
- ૪ જે કોઈ અનિષ્ટ વાત સાંભળે છે તે દુષ્ટ વ્યક્તિ છે, જે કોઈ કિન્ના ખોરી ભરેલી વાતો સાંભળે છે તે જુદો છે.
- ૫ જે ગરીબની મજકરી કરે છે તે તેના સર્જનહાર દેવની નિંદા કરે છે; જે કોઈ કોઈની વિપત્તિને જોઈને રાજી થાય છે તે શિક્ષા પામ્યા વગર રહેશે નહિ.
- ૬ છોકરાનાં છોકરાં વૃદ્ધ પુરુષનો મુગટ છે; અને સંતાનોનો મહિમા તેઓના પૂર્વજ છે.
- ૭ મૂર્ખના મુખમાં ઉમદા વાણી શોભતી નથી, તો પછી મહાપુરુષના મુખમાં જૂઠી વાણી કેવી રીતે શોભે?
- ૮ જેને બક્ષિસ મળે છે તેની નજરમાં તે મૂલ્યવાન મણિ જેવી છે; તે જ્યાં જ્યાં જાય છે, ત્યાં ત્યાં તે ઉદય પામે છે.
- ૯ દોષ જતો કરવાથી મૈત્રી વધે છે. પણ તેને જ વારંવાર સંભારવાથી મૈત્રી તૂટે છે.
- ૧૦ મૂર્ખને સો ફટકા કરતાં બુદ્ધિમાનને એક ઠપકાનો ઘા વધારે ઊંડો અસર કરે છે.
- ૧૧ દુર્જન હંમેશા આફતો શોધ્યા કર્યા કરે છે. આથી તેની સામે નિર્દય દૂત મોકલવામાં આવશે.
- ૧૨ જેનાં બરચાં છીનવી લીધાં હોય એવી રીછણ કોઈને મળજો; પણ મૂર્ખાઈ કરતો મૂર્ખ કોઈને ન મળો.
- ૧૩ જે કોઈ ભલાઈનો બદલો ભૂંડાઈથી વાળે છે, તેના ઘરમાંથી ભૂંડાઈ દૂર થશે નહિ.
- ૧૪ ઝગડાની શરૂઆત બંધમાં પડેલી તિરાડ જેવી છે; લડાઈ ફાટી નીકળે તે પહેલાં જ વાતનો નિવેડો લાવી દો.
- ૧૫ દોષિતને જે નિદોષ ઠરાવે અને નિદોષને જે સજા કરે તે બંનેને ચહેવા ધિક્કારે છે.
- ૧૬ મૂર્ખના હાથમાં પૈસા શા કામના? તેનામાં અક્કલ તો છે નહિ, તે થોડો જ જ્ઞાન ખરીદવાનો છે?
- ૧૭ મિત્ર સર્વ સમયે પરીતિ રાખે છે, ખરો ભાઈ મુશ્કેલીઓને વહેંચી લેવાજ જન્મ્યો હોય છે.
- ૧૮ અક્કલ વગરનો માણસ જ પોતાના પડોશીનો જામીન થાય છે.
- ૧૯ પાપ ગમતું હોય છે તેને કજિયો ગમે છે; જે દ્વારમાર્ગ વિશાળ બનાવે છે. તે વિનાશ નોતરે છે.
- ૨૦ ફુટિલ દૃઢચના માણસનું કદી ભલું થતું જ નથી, વાંકાબોલો માણસ વિપત્તિમાં પડે છે.
- ૨૧ મૂર્ખને પેદા કરનાર દુઃખી થાય છે, મૂર્ખના બાપને કદી આનંદ થતો નથી.
- ૨૨ આનંદી હૈયું એ ઉત્તમ ઔષધ છે, પણ ઘાયલ થયેલું મન હાડકાંને સૂકવી નાખે છે.
- ૨૩ દુર્જન છૂપી રીતે લાંચ લે છે અને પછી અન્યાય કરે છે.
- ૨૪ બુદ્ધિમાન વ્યક્તિની આંખ જ્ઞાન ઉપર જ મંડાયેલી હોય છે, પણ મૂર્ખની આંખ ચોગરદમ ભટકે છે.
- ૨૫ મૂર્ખ પુત્ર પિતાને માટે વ્યથારૂપ અને પોતાની માતાને માટે કડવાશરૂપ લાગે છે.
- ૨૬ નિદોષને દંડ કરવો એ સારું નથી, તેવી જ રીતે પરામાણિકપણને તેની વિશ્વસનીયતા માટે દંડ ફટકારવો યોગ્ય નથી.
- ૨૭ સાચો જાણકાર કરકસરથી બોલે છે, જે મગજ ઠંડુ રાખે એ ડાહ્યો છે.
- ૨૮ બોલે નહિ તે મૂર્ખ પણ ડાહ્યામાં ગણાય, મોઢું સીવેલું રાખે ત્યાં સુધી તે ડાહ્યો ગણાય છે.

પ્રકરણ 18

૧ કલો માણસ ફક્ત પોતાની ઇચ્છાઓ વિશે જ વિચારે છે અને બધી સારી સલાહોને ગુસ્સાથી નકારે છે.

- ૨ મૂર્ખને બુદ્ધિમાં રસ નથી હોતો, તેને ફક્ત પોતાના મંતવ્યોને જ રજૂ કરવા હોય છે.
- ૩ જ્યારે દુરાચાર આવે છે ત્યારે ધિક્કાર તેને અનુસરે છે, અને અપકીર્તિ સાથે શરમ પણ આવે છે.
- ૪ શાણી વ્યક્તિની વાણી, ઊંડા પાણી, વહેતું ઝરણું અને જ્ઞાનની નદી જેવી છે.
- ૫ ન્યાયાલયમાં દુર્જનની તરફેણ કરીને નિદોષ વ્યક્તિને અન્યાય કરવો એ સારું નથી.
- ૬ મૂર્ખ બોલે બોલે કજિયા કરાવે છે અને શબ્દે શબ્દે ડફલાં મારે છે.
- ૭ મૂર્ખની વાણી તેનો વિનાશ નોતરે છે. અને તે પોતાની શબ્દોનીજ જાળમાં સપડાય છે.
- ૮ કૂચલીના શબ્દો સ્વાદિષ્ટ ભોજન જેવા હોય છે, તે તરત ગળે ઉતરી જાય છે અને શરીરના અંતરતમ ભાગમાં પહોંચી જાય

છે.

- 9 વળી જે પોતાનાં કામ પ્તયે શિથિલ છે તે ઉડાઉનો ભાઈ છે.
- 10 યહોવાનું નામ મજબૂત કિલ્લો છે, જ્યાં ભાગી જઈને સજ્જન સુરક્ષિત રહે છે.
- 11 ધનવાન માને છે કે, મારું ધન મારું કિલ્લેખંદીવાળું નગર છે, ઊંચો કોટ છે.
- 12 અભિમાન વિનાશને નોતરે છે, પહેલી નમ્રતા છે પછી સન્માન પ્રાપ્ત થાય છે.
- 13 સાંભળ્યા પહેલાં જવાબ આપવામાં મૂર્ખાઈ તથા લજ્જા છે.
- 14 હિંમતવાન માણસ પોતાનું દુઃખસહન કરી શકશે; પણ ઘાયલ મન કોણ વેઠી શકે?
- 15 બુદ્ધિશાળી વ્યક્તિ જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવા મથે છે, જ્ઞાની વ્યક્તિના કાલ જ્ઞાન શોધે છે.
- 16 વ્યક્તિની ભેટ તેને માટે માર્ગ ખુલ્લો કરે છે, અને મહત્વની વ્યક્તિની સમક્ષ લઈ જાય છે.
- 17 ન્યાયાલયમાં પહેલા બોલે તે સાચો લાગે, પણ બીજો આવીને તેની ઊલટ તપાસ કરે છે.
- 18 સમર્થ વ્યક્તિ વચ્ચેનો મામલો જામીનથી નીપટાવાય છે.
- 19 દુભાયેલા ભાઈને મનાવવો ગઢ જીતવા કરતાં કપરું છે; તે કજિયા કિલ્લાની ભૂંગળો જેવા છે.
- 20 વ્યક્તિ જેવું બોલે છે તેવાં ફળ તે ભોગવે છે; પોતાની વાણીનો બદલો તેને ચોક્કસ મળશે.
- 21 જન્મમૃત્યુ જીભના સાર્મથ્યમાં છે; અને જીભ તેને જે પ્રેમ પૂર્વક વાપરે છે, તેઓ તે પ્રમાણે બદલો મેળવે છે.
- 22 જેને પત્ની મળે તેને સારી ચીજ મળી જાય, અને યહોવાની કૃપા પામ્યો જાય.
- 23 ગરીબ કાલાવાલા કરે છે; પરંતુ દ્રવ્યવાન ઉદ્ધતાથી જવાબ આપે છે.
- 24 ઘણા મિત્રો આફત લાવી શકે છે; પરંતુ એક ખાસ પ્રકારનો મિત્ર છે કે જે એક ભાઈ કરતા વધુ નિકટ છે.

પ્રકરણ 19

- જૂઠા બોલો અને મૂર્ખ તવંગર કરતાં સત્યવક્તા અને પ્રમાણિકપણે વર્તનાર ગરીબ વ્યક્તિ સારી છે.
- 2 જ્ઞાન વગરની આકાંક્ષા સારી નહિ, ઉતાવળાં પગલાં ભરનાર પાપમાં પડે છે.
- 3 વ્યક્તિ પોતાની મૂર્ખાઈથી પાયમાલ થાય છે અને પછી યહોવાને દોષ દે છે.
- 4 સંપત્તિ મિત્રો વધારે છે પણ ગરીબના મિત્રો તેને છોડી જાય છે.
- 5 જૂઠો સાક્ષી સજા પામ્યા વગર રહેશે નહિ. જે શ્વાસે શ્વાસે જૂઠું બોલે છે તે છટકવા પામતો નથી.
- 6 ઉદાર માણસની સૌ ખુશામત કરે છે. ઉપહાર આપનારના સૌ કોઈ મિત્ર બને છે.
- 7 જે દરિદ્રીને તેના બધાં સગાં ધિક્કારે છે; તેનાથી તેના મિત્રો વધારે દૂર થઈ જશે. જ્યારે દરિદ્રી તેઓને બોલાવશે તેઓ અદ્વચ્ચ થઈ જશે.
- 8 જે જ્ઞાન મેળવે છે તે પોતાનું હિત સાધે છે. જે સારાસારનો વિવેક જાળવે છે તે સારી વસ્તુને મેળવે છે.
- 9 જૂઠો સાક્ષી સજા પામ્યા વગર રહે નહિ, જે શ્વાસે શ્વાસે જૂઠું બોલે છે તે અવશ્ય નાશ પામશે.
- 10 મૂર્ખને મોજશોખ ભોગવવો શોભતા નથી અને ગુલામ રાજકુમારો ઉપર શાશન કરે તે તેનાથી પણ ઓછું શોભે.
- 11 કરોધને કાબૂમાં રાખવો એ ડાહી વ્યક્તિનું લક્ષણ છે ક્ષમા આપવી એ તેમના મહિમા છે.
- 12 રાજાનો કરોધ સિંહની ગર્જના જેવો છે; પણ તેની કૃપા ઘાસ પરનાં ઝાકળ જેવી છે.
- 13 મૂર્ખ પુત્ર પોતાના પિતાને વિપતિરૂપ છે. કજિયાળી પત્ની જાયુ ટપકતા પાણી જેવી છે.
- 14 ઘર અને ધન તો પિતા તરફથી વારસામાં મળે છે, પણ ડાહી પત્ની તો યહોવાનું ઈનામ છે.
- 15 આળસ ભરનિદ્રામાં નાખે છે અને આળસુ વ્યક્તિને ભૂખ વેઠવી પડે છે.
- 16 જે આજ્ઞાનું પાલન કરે છે તે આત્માનું રક્ષણ કરે છે, પણ જે તેના પ્રત્યે બેદરકાર છે તે મૃત્યુ પામે છે.
- 17 ગરીબ પર દયા રાખનાર યહોવાને ઊછીનું આપે છે. યહોવા એ સુકૃત્યનો બદલો આપશે.
- 18 સુધારવાની આશા હોય ત્યાં સુધી તમારા બાળકને શિક્ષા કરજો; તેને પોતાની જાતને વિનાશ કરવામાં મદદ કરશો નહિ.
- 19 ઉગર કરોધીને સજા ભોગવવી પડશે, જો તું તેને બચાવવા જશે, તો તારે વારંવાર તેમ કરવું પડશે.
- 20 સલાહ સાંભળીને શિખામણ સ્વીકારો; પછી અંતે તમે ડાહ્યા બનશો.

- 21 વ્યક્તિના મનમાં અનેક યોજનાઓ હોય છે, પણ ફક્ત યહોવાની ઇચ્છાઓ જ પ્રચલિત રહેશે.
- 22 વ્યક્તિની વફાદારી બીજાને તેની સાથે રહેવા માટે આકર્ષે છે. જૂઠાબોલા અપ્રામાણિક થવાં કરતાં ગરીબ રહેવું વધારે સારું છે.
- 23 જે કોઈ યહોવાનો ભય રાખે છે તે જીવન પામે છે, તે ભય વગર સંતોષથી રહેશે.
- 24 આળસુ પોતાનો હાથ થાળીમાં મૂકે છે ખરો, પણ તેને પોતાના મોં સુધી ઉઠાવવાનું મન થતું નથી.
- 25 તિરસ્કાર કરનાર વ્યક્તિને દંડો ફટકારો જેથી સરળ લોકો પાઠ ભણે, જો તમે ડાહી વ્યક્તિને ઠપકો આપશો તો તે જ્ઞાન મેળવશે.
- 26 જે પુત્ર પોતાના પિતાને લૂંટે છે અને પોતાની માતાને કાઢી મૂકે છે તે નિર્લવ્જ અને નામોશી ભરેલો છે.
- 27 હે મારા પુત્ર, જો તું જ્ઞાનનીવાતો સાંભળવાનું બંધ કરીશ, તો તું જ્ઞાનના શબ્દોને ખોઈશ.
- 28 દુષ્ટ સાક્ષી ન્યાયની મશ્કરી કરે છે. અને દુષ્ટ લોકો અનિષ્ટને ગળી જાય છે.
- 29 ઊદ્ધત લોકો માટે શિક્ષા અને મૂર્ખાની પીઠને સારું ફટકા તૈયાર કરેલાં છે.

ખરકણ 20

દરક્ષારસ હાંસી ઊડાવનાર છે, મધનું પીણું દંગો મચાવે છે; જે કોઈ સુરાપાનને લીધે ખોટેમાગેર જાય છે તો તે જ્ઞાની નથી.

- 2 રાજાની ધમકી સિંહની ગર્જના જેવી છે; તેનો રોષ વહોરી લેનાર પોતાના જ જીવને જોખમમાં મૂકે છે.
- 3 ઝગડાથી દૂર રહેવું સન્માનીય છે, પણ મૂરખ ઝગડો કરવા માટે ઊતાવળો હોય છે.
- 4 આળસુ વ્યક્તિ ઉચિત સમયે ખેડ કરતો નથી, અને કાપણી વખતે પાક લેવા જાય છે, ત્યારે તેને કશું મળતું નથી.
- 5 અક્કલ વ્યક્તિના મનમાં ઊંડા પાણી જેવી છે, પણ સમજણો માણસ તેને બહાર કાઢી લાવશે.
- 6 ઘણા લોકો દાવો કરે છે કે તેઓ વિશ્વાસુ મિત્રો છે; પણ જેના પર વિશ્વાસ રાખી શકાય એવો માણસ કયાં મળે?
- 7 નીતિમતાને માગેર ચાલનારી વ્યક્તિ સુંદર જીવન જીવે છે. અને તેની પછી તેના બાળકો આશીર્વાદિત છે.
- 8 ન્યાયાસન પર બેઠેલો રાજા પોતાની આંખથીજ દુષ્ટને ઓળખી કાઢે છે.
- 9 કોણ કહી શકે કે, મેં મારું અંતઃકરણ સાફ છે અને હું પાપથી ચોખ્ખો થયો છું?
- 10 આપવા-લેવાનાં જુદાં કાટલાં અને જુદાં માપ એ બંનેથી યહોવા કંટાળે છે.
- 11 બાળક પણ તેના આચરણથી પરખાય છે કે તેનાં કાર્યો શુદ્ધ અને સાચાં છે કે કેમ?
- 12 સાંભળતો કાન અને દેખતી આંખ બંને યહોવાએ બનાવ્યાં છે.
- 13 ઊંઘ સાથે પરીત કરશો તો તમે બધું ખોઈ બેસશો, આંખ ઊઘાડી રાખશો તો ભરપેટ ખાવા પામશો.
- 14 આ તો ખરાબ છે, ખરાબ છે, એવું ખરીદનાર કહે છે; પણ પછીથી પોતાની ખરીદી વિષે બડાશ મારે છે.
- 15 ત્યાં સોનું છે અને ત્યાં માણેક છે, પણ જ્ઞાની વાણી તો કિંમતી રત્નો જેવી છે.
- 16 અજાણ્યાના જમીન થનારનાં કપડાં લઈ લેવાં અને તે અવેજમાં રાખવાં.
- 17 છેતરપિંડીથી મેળવેલો રોટલો મીઠો તો લાગે છે પણ પછી મોમાં રેતી ને કાંકરા રહી જાય છે.
- 18 દરેક યોજના સલાહથી પરિપૂર્ણ થયેલી છે માટે શાણી સલાહ પ્રમાણે તમારે યુદ્ધ કરવું.
- 19 જે વ્યક્તિ ખાનગી વાતોને બહાર પાડે છે તે કૂચલી કરનારો છે. માટે વાતોડિયા સાથે સંબંધ ન રાખવો.
- 20 માતાપિતાને શાપ આપનારનો દીવો ઘોર અંધકારમાં ઓલવાઈ જશે.
- 21 વારસો જલદીથી મેળવવામાં આવે છે, પણ તેનું પરિણામ આખરે સુખદાય હોતું નથી.
- 22 હું ભૂંડાઈનો બદલો લઈશ, એવું તારે ન કહેવું જોઈએ; યહોવાની રાહ જોજે, તે તને ઉગારી લેશે.
- 23 જુદાં જુદાં કાટલાંથી યહોવાને ગુસ્સો છે; ખોટો કાંટો સારો નથી.
- 24 યહોવા વ્યક્તિના પગલાંને દોરે છે, તો પછી વ્યક્તિ તેનો માર્ગ શી રીતે સમજી શકે?
- 25 વગર વિચારે એમ કહી દેવું કે અમુક વસ્તુ અર્પણ કરેલી છે, અને માનતા માન્યા પછી તેના વિષે તપાસ કરવી એ માણસને ફાંદાસ્પ છે.
- 26 જ્ઞાની રાજા દુષ્ટોને વિખેરી કાઢે છે, અને તેમને સખત સજા કરે છે.

- 27 વ્યક્તિનો અંતરાત્મા યહોવાનો દીવો છે, તે તેના અંતરનો ખૂણ-ખૂણો તપાસે છે.
- 28 કૃપા અને સત્ય રાજાનું રક્ષણ કરે છે. તેનું રાજ્યાસન વફાદારી ઉપર ટકેલું છે.
- 29 યુવાનોનું ગર્વ તેઓનું બળ છે; અને સફેદવાળ વૃદ્ધોની શોભા છે.
- 30 ચાબખા અને ઘા દુષ્ટતાને ભૂંસી નાખે છે. ફટકા અંતરના ઊંડાણ સુધી પહોંચે છે.

ખરકણ 21

- ૨૧ રાજાનું મન યહોવાના હાથમાં છે; તે તેને પાણીના પ્તવાહની જેમ પોતાની ઇચ્છા પ્રમાણે વાળે છે.
- 2 વ્યક્તિને લાગે છે કે પોતાના પ્રત્યેક પગલાં સાચા છે, પણ યહોવા તેના હૃદયને ઓળખે છે.
- 3 યહોવાને યજ્ઞ કરતાં નેકીનાં કૃત્યો અને ન્યાય વધારે પસંદ છે.
- 4 ઘમંડી આખો, ઘમંડી હૃદય મશાલરૂપ જે દુષ્ટોને દોરે છે, તે બધાં પાપ યુક્ત છે.
- 5 વિચારીને ઉદ્યમ કરનાર બરકત પામે છે. ઉતાવળિ વ્યક્તિ નિર્ધન બને છે.
- 6 જે છેતરપીંડીથી સંપત્તિ મેળવે છે તે ઊંડી જતી વરાળ જેવું અને મૃત્યુને આમંત્રવા જેવું છે.
- 7 દુષ્ટ લોકોનો અત્યાચાર તેને ઘસડી જાય છે, કારણકે, તેઓ ન્યાયને માગેર ચાલવાનો ઇન્કાર કરે છે.
- 8 અપરાધીનો માર્ગ વાંકોચૂંકો છે પરંતુ પવિત્રના કાર્યો ન્યાયી હોય છે.
- 9 કજિયાબોર સ્ત્રીની સાથે ઘરમાં રહેવા કરતાં ધાબાના ખૂણામાં રહેવું વધારે સારું છે.
- 10 દુષ્ટ વ્યક્તિ અનિષ્ટ ઇચ્છે છે. તે પોતાના પડોશીઓ સાથે દયાળુતાથી વર્તતો નથી.
- 11 જ્યારે ઘમંડી વ્યક્તિને શિક્ષા થાય છે, ત્યારે જ સરળ વ્યક્તિ શાણો બને છે ઉપદેશ મળતા શાણી વ્યક્તિના જ્ઞાનમાં વૃદ્ધિ થાય છે.
- 12 ન્યાયી લોકો દુષ્ટના ઘર ઉપર નજર રાખે છે અને તેમના દુષ્ટમાગોર્ના પરિણામો પાસે તેમને મોકલી આપે છે.
- 13 જે કોઈ ગરીબની ખૂમ સાંભળીને પોતાના કાન બંધ કરે છે તેનો પોકાર પણ કોઈ સાંભળશે નહિ.
- 14 છૂપી રીતે આપેલ ઇનામથી કરોધ શમી જાય છે, છુપાવેલ લાંચથી ભારે રોષ શમી જાય છે.
- 15 ભલી વ્યક્તિ ન્યાય કરવામાં પ્રસન્ન થાય છે, પણ દુર્જનતો તે વિનાશરૂપ છે.
- 16 સમજણનો માર્ગ છોડીને ચાલનાર મૂતકોના સંગાથે રહી જાય છે.
- 17 જે મોજશોખનો રસિયો છે; તે તેની જરૂરિયાતની વસ્તુઓથી વંચિત રહે છે. અને દુરાક્ષારસ અને તેલનો રસિયો ક્યારે પણ ધનવાન નહિ બને.
- 18 દુષ્ટ લોકોનો બદલો નીતિમાન લોકો અને પ્રામાણિક માણસોનો બદલો કપટીને ભરવો પડશે.
- 19 કજિયાબોર અને ગુસ્સાવાળી પત્ની સાથે રહેવા કરતાં ઉજ્જડ પ્રદેશમાં જઈ રહેવું સારું છે.
- 20 જ્ઞાની વ્યક્તિના મકાનમાં મૂલ્યવાન ભંડાર તથા તેલ છે; પણ મૂર્ખ તેને સ્વાહા કરી જાય છે.
- 21 નીતિમત્તા અને વફાદારીના માગેર ચાલનારને જીવન, નીતિમત્તા અને સન્માન મળે છે.
- 22 જ્ઞાની વ્યક્તિ લડવૈયાથી ભરેલા નગર પર હુમલો કરીને જે કિલ્લાનો તેમને આધાર છે તેની ઉપર આક્રમણ કરી શકે છે.
- 23 જે કોઈ મો અને જીભ ઉપર કાબૂ રાખે છે તે પોતાની જાતને આફતથી દૂર રાખે છે.
- 24 અભિમાની અને ઘમંડી વ્યક્તિ હાંસીપાત્ર છે; તેનાં પ્રત્યેક કાર્યમાં અહંકાર દેખાય છે.
- 25 આળસુ વ્યક્તિની ઇચ્છાઓ જ તેને મારી નાખે છે. કારણ, તેના હાથ કામ કરવાની ના પાડે છે.
- 26 દુર્જન આખો દિવસ લોભ જ કર્યા કરે છે. પરંતુ ધર્મીર છૂટે હાથે આપે છે.
- 27 દુષ્ટનો યજ્ઞ યહોવા ધિક્કારે છે, પછી જો ખોટા વિચારોથી યજ્ઞ કરે તો પૂછવું જ શું?
- 28 જૂઠી સાક્ષી પૂરનારનું નાશ પામશે, પરંતુ જે વ્યક્તિ દયાનથી સાંભળે છે તેની જીત થશે.
- 29 દુર્જન અનિષ્ટ કરવા માટે કૃતનિશ્ચયી હોય છે; પણ સજ્જન વ્યક્તિ તો પોતાનો માર્ગ સત્ય છે તે જાણે છે.
- 30 કોઈ જ્ઞાન, કે કોઈ ચુકિતનું યહોવા આગળ કશું જ ચાલતું નથી.
- 31 ચુદ્ધના દિવસ માટે ઘોડો તૈયાર કરવામાં આવે છે પરંતુ વિજય તો યહોવાના હાથમાં હોય છે.

પ્રકરણ 22

- વપિલ સંપત્તિ કરતાં સારી પ્રતિષ્ઠા અને સોનારૂપાં કરતાં ઉચ્ચ આદર વધારે ઇચ્છવાજોગ છે.
- ² દરિદ્રી અને દુરવ્યવાન એક બાબતમાં સરખા છે કારણ કે યહોવાએ બંનેને સંજયા છે.
- ³ ડાહ્યો વ્યક્તિ આફતને આવતી જોઈને સંતાઈ જાય છે. મૂર્ખ વ્યક્તિ આગળ વધતી રહે છે અને દંડાય છે.
- ⁴ ધન, આબરૂ તથા જીવનએ નમ્રતાનાં અને યહોવાના ભયનાં ફળ છે.
- ⁵ વકર વ્યક્તિના માર્ગમાં કાંટા અને છટકા હોય છે; પણ જે વ્યક્તિને જીવન વહાલું છે તે તેનાથી દૂર રહે છે.
- ⁶ બાળકને યથાર્થ માર્ગ વિષે શિક્ષણ આપો તો એ જ્યારે વૃદ્ધ થશે ત્યારે પણ તે માર્ગ તે છોડશે નહિ.
- ⁷ ધનવાન ગરીબ ઉપર દોર ચલાવે છે અને દેણદાર લેણદારનો ગુલામ છે.
- ⁸ જે અન્યાય વાવશે તે વિપત્તિ લણશે અને તેમાં કરોધની સોટી તેનો અંત લાવશે.
- ⁹ ઉદાર વ્યક્તિ પર આશીર્વાદ ઊતરશે; કારણ કે તે પોતાના અન્નમાંથી દરિદ્રીને આપે છે.
- ¹⁰ ધર્મી વ્યક્તિને હાંકી કાઢો એટલે ઝઘડો પણ સમી જશે. તકરાર અને લાંછનનો અંત આવશે.
- ¹¹ જે વ્યક્તિનું હૃદય નિર્મળ છે અને જે મીઠી વાણી બોલે છે, રાજા તેનો મિત્ર થશે.
- ¹² યહોવાની દ્રષ્ટિ જ્ઞાનની રક્ષા કરે છે ને ધોખાબાજ માણસોની વાણીને ઊંઘી પાડે છે.
- ¹³ આળસુ માણસ બહાનુ કાઢે છે-રસ્તામાં તો સિંહ બેઠો છે, બહાર નીકળું તો ફાડી જ પાય.
- ¹⁴ પરસ્ત્રીનું મુખ ઊંડી ખાઈ જેવું છે, જે તેમાં પડે છે તેના ઉપર યહોવાનો ક્રોધ ઉતરે છે.
- ¹⁵ બાળકના હૃદયમાં મૂર્ખાઈ વસે છે પરંતુ શિસ્તનો દંડો તેનામાંથી તેને દૂર હાંકી કાઢશે.
- ¹⁶ જે ધનવાન થવા માટે ગરીબને ત્રાસ આપે છે અથવા જે ધનવાનને ઇનામ આપે છે તે પોતે તો ગરીબ જ રહે છે.
- ¹⁷ જ્ઞાની માણસોના શબ્દો ધ્યાનથી સાંભળ, અને હું તને જે સલાહ આપું છું તેમાં તારું ચિત્ત લગાડ.
- ¹⁸ જો તું તેને ખુશ ગણતો હોય અને તું તેને તારા હૃદયમાં સંઘરી રાખીશ તો તેઓ સદા તારા હોઠ પર રહેશે.
- ¹⁹ હું તને આજે આ બધું એટલા માટે કહું છું કે યહોવા ઉપર તારો વિશ્વાસ બેસે.
- ²⁰ મેં તારા માટે સુબોધ અને જ્ઞાનની ત્રીસ કહેવતો લખી રાખી છે,
- ²¹ આના દ્વારા તું સત્ય જ્ઞાન પામીશ અને તેથી તું ભરોસા પાત્ર અહેવાલ લઈને તને જેણે મોકલ્યો છે તેની પાસે જઈ શકે.
- ²² ગરીબને લૂંટીશ નહિ, કારણ કે તે ગરીબ છે, તેમજ ગરીબને ન્યાયાલયમાં હેરાન કરીશ નહિ.
- ²³ કારણ કે યહોવા તેમનો પક્ષ લેશે અને તેમનું હરી લેનારના પ્રાણ હરી લેશે.
- ²⁴ કરોધી માણસ સાથે મિત્રતા ન કર; અને ગુસ્સો કરનારનો સંગ ન કર.
- ²⁵ રખેને તું તેના જેવું વર્તન કરતાં શીખે અને જીવને જોખમમાં નાખે.
- ²⁶ કોઈનો જામીન થતો નહિ કે કોઈના દેવાની જવાબદારી લઈશ નહિ.
- ²⁷ જો તારી પાસે દેવું ચૂકવવા માટે કંઈ પણ નહિ હોય તો તારી તળેથી તે તારી પથારી લઈ જશે.
- ²⁸ તારા પિતૃઓએ તોડેલા જૂના સીમાના પથ્થર હઠાવીશ નહિ.
- ²⁹ પોતાના કામમાં કુશળ માણસને તું જુએ તો જાણજે કે, તે તો રાજાઓની હાજરીમાં રહેશે, હલકા માણસોની હાજરીમાં નહિ રહે.

પ્રકરણ 23

- જ્યારે તું કોઈ અધિકારીની સાથે ખાવા બેસે ત્યારે તું કોની સાથે બેઠો છે તે ધ્યાનમાં રાખજે.
- ² અને જો તારી ભૂખ પ્રબળ હોય તો તારે ગળે છરી મૂક.
- ³ સ્વાદિષ્ટ વાનગીઓ માટે મૂંડીશ નહિ, કારણ કે તે ખોરાક છેતરામણો હોય છે.
- ⁴ ધનવાન થવા માટે તન તોડીને વૈતરું ના કરીશ, હોશિયાર થઈને પડતું મૂકજે.
- ⁵ તે (ધન) આંખના પલકારામાં ઊડી જશે. પૈસો પોતાના માટે પાંખો ઉગાડશે. આકાશમાં ઊડતાં ગરુડની જેમ તે ઊડી જાય છે.

⁶ કુશળ યોજનાથી યુદ્ધ જીતાય છે, અને અનેક સલાહકારોથી વિજય નિશ્ચિત બને છે.

- 7 ડહાપણ મૂરખના ગજા બહારની વસ્તુ છે, તેથી તે જાહેર સભામાં પોતાનું મો જોલી શકતો નથી.
- 8 જે ભૂંડુ કરવા માટે યુક્તિઓ રચે છે, તે લોકોમાં ઉપદ્રવી માણસ તરીકે ઓળખાય છે.
- 9 મૂર્ખ પાપ ભરેલી ચોજનાઓ ઘડ્યા કરે છે, લોકો જે વ્યક્તિ બડાઈ હાંકે છે તેને ઘિક્કારે છે.
- 10 જો તમે સંકટ આવતાં તમારી હિંમત હારી બેસશો તો તમે નબળા છો.
- 11 જેઓને મોત માટે ઘસડી જવામાં આવતા હોય તેમને છોડાવ, જેઓ લથડતે પગે હત્યા માટે જઈ રહ્યા હોય તેમને ઉગારી લે.
- 12 જો તું કહે કે, “અમે તો એ જાણતા નહોતા,” તો જે અંતઃકરણોની ચકાસણી કરે છે તે શું જાણતો નહોત? અને જે તારા જીવનનો રક્ષક છે તે શું જાણતો ન હોત? અને તે પ્રત્યેક વ્યક્તિને તેમનાં કર્મ પ્રમાણે પાછું નહિ આપશે?
- 13 મારા દીકરા, મધ ખા; તે ગુણકારી છે, એનો સ્વાદ મીઠો છે.
- 14 જાણો કે જ્ઞાન તમારા જીવન માટે સારું છે; જો તું તેને પ્રાપ્ત કરે તો તારાં ભાવિ ઉજ્જવળ છે, તારી આશા વ્યર્થ નહિ જાય.
- 15 હે દુષ્ટ માણસ, સજ્જનનાં ઘર આગળ લાગ જોઈ બેસી રહીશ નહિ, તેના ઘર પર આકરમણ કરીશ નહિ.
- 16 કારણકે, સજ્જન સાત વાર પડશે તોયે પાછો ઊભો થશે, પણ દુર્જન વિપત્તિ આવતાં ભાંગી પડે છે, પાયમાલ થઈ જાય છે.
- 17 તારા દુશ્મનની પડતી જોઈને હરખાઈશ નહિ, અને તે પાયમાલ થાય ત્યારે રાજી ન થઈશ;
- 18 નહિ તો યહોવા એ જોશે અને નારાજ થશે, અને તેના ઉપરથી પોતાનો રોષ પાછો ખેંચી લેશે.
- 19 જેઓ દુષ્કર્મો કરે છે તેની ઉપર ગુસ્સે થતો નહિ કે દુર્જનની ઇર્ષ્યા કરતો નહિ.
- 20 કારણકે, દુર્જનને કોઈ ભાવિ નથી, તેનો દીવો હોલવાઈ જશે,
- 21 મારા દીકરા, યહોવાથી અને રાજાથી ડરીને ચાલજે, બળવાખોરો સાથે કશો સંબંધ રાખીશ નહિ;
- 22 કારણ, તેમના પર અચાનક આફત આવી પડશે, અને કોને ખબર છે કે બંને કેવી પાયમાલી મોકલશે?
- 23 આ જ્ઞાનીઓના વચન છે, ન્યાયમાં પક્ષપાત બતાવવો તે યોગ્ય નથી.
- 24 ગુનેગારને નિદોષ ઠરાવનારને બધા લોકો શાપ દેશે, પ્રજાઓ તેને ઠપકો આપશે.
- 25 પણ જેઓ દોષીને ઠપકો આપશે તેમનું ભલું થશે. તેમના પર આશીર્વાદ ઊતરશે.
- 26 સારો જવાબ મૈત્રીભર્યા ચુંબન જેવો છે.
- 27 તારાં બહારનું કામ કર, જમીન ખેડ, અને તારાં ઘર બાંધ.
- 28 કારણ વગર તારા પડોશી વિરુદ્ધ સાક્ષી પૂરીશ નહિ, તારે મોઢે તેની વિરુદ્ધ ખોટું બોલીશ નહિ.
- 29 એવું ના કહીશ કે, “એણે મારી સાથે વર્તાવ રાખ્યો છે તેવો જ હું એની સાથે રાખીશ, એણે જે કર્યું છે તેને હું પાછું વાળી દઈશ.
- 30 હું આજસુ વ્યક્તિના ખેતરમાંથી જઈને તથા મૂઠ માણસની દ્રાક્ષાવાડી પાસેથી પસાર થતો હતો.
- 31 ત્યારે મેં જોયું તો બધે ઝાંખરા ઊગી નીકળ્યાં હતાં. જમીન કાંટાથી છવાઈ ગઈ હતી. અને પથ્થરની વાડ તૂટી પડી હતી.
- 32 એ જોઈને મેં વિચાર કર્યો, એ ઉપરથી હું શીખ્યો કે,
- 33 થોડું ઊંઘો, થોડું ઘોરો, હાથ જોડીને થોડો આરામ કરો.
- 34 એમ કરવાથી તારી દરિદ્રતા ઘૂંટારાની જેમ તથા હથિયારધારી યોદ્ધાની જેમ કંગાલાવસ્થા આવી પહોંચશે.

પ્રકરણ 25

આ પણ સુલેમાનનાં નીતિવચનો છે. જે યહૂદિયાના રાજા હિઝ્રિક્યાના માણસોએ ઉતારી લીધાં હતાં

- 2 કોઈ બાબત ગુપ્ત રહે તેમાં દેવનો મહિમા છે, પણ કોઈ બાબત શોધી કાઢવી એમાં રાજાનો ગૌરવ છે.
- 3 જેમ આકાશની ઊંચાઈ તથા પૃથ્વીની ઊંડાઈની જેમ રાજાનું મન પણ અગાધ છે.
- 4 ચાંદીમાંથી નકામો ભાગ કાઢી નાખો એટલે રૂપાનો કારીગર તેમાંથી વાસણ બનાવી શકશે.
- 5 તેમ રાજા પાસેથી દુષ્ટોને દૂર કરો એટલે તેનું સિંહાસન ન્યાયવડે સ્થિર થશે.

- 6 રાજાની હાજરીમાં પોતાની બડાઈ ન કરવી. મોટા માણસોની જગાએ ઊભા ન રહેવું.
- 7 ઉમરાવના દેખતાં તને નીચે ઉતારવામાં આવે તેના કરતાં “આમ આવો” કરીને ઉપર બેસાડે એ વધું સારું છે.
- 8 તે જે જોયું હોય તેને વિશે ન્યાયાલયે દોડી જવામાં ઉતાવળ ન કરીશ, કારણ, જ્યારે તને તારો પડોશી, ખોટો સાબિત કરશે તો તું શું કરીશ?
- 9 તારા પડોશી સાથેના વિવાદનું જરૂર તું નિરાકરણ કર, પણ બીજા કોઈની ગુપ્ત વાત ખુલ્લી ન કરતો.
- 10 રખેને એ સાંભળી જનાર તારી નિંદા કરે અને તારી કાયમની બદનામી થાય.
- 11 પરસંગને અનુસરીને બોલેલો શબ્દ સ્વપ્નાની ટોપલીમાંનાં સોનાનાં ફળ જેવો છે.
- 12 જ્ઞાની વ્યક્તિનો ઠપકો કાને ધરનારને માટે સોનાની કડી અને સોનાના ઘરેણાં જેવા છે.
- 13 વફાદાર સંદેશાવાહક તેના મોકલનાર માટે ઉનાળામાં બરફ જેવો શીતલ હોય તેના જેવો લાગે છે, તે પોતાના ધણીના આત્માને ફરીથી તાજો કરે છે.
- 14 જે એમ કહે છે કે તે ભેટ આપશે, પણ કોડીય આપતો નથી, તે વરસાદ વગરના વાદળ અને વાયુ જેવો છે.
- 15 લાંબી મુદતની સહનશીલતાથી અધિકારીને પણ કદાચ મનાવી શકાય, અને કોમળ જીભ હાંડકાને ભાગે છે.
- 16 જો તને મધ મળ્યું હોય, તો જોઈએ તેટલું જ ખા; કારણકે જો તું વધારે પડતું ખાઈશ તો તું વમન કરીશ.
- 17 તું તારા પડોશીના ઘરમાં કવચિત જ જા; નહિ તો તે તારાથી કંટાળીને તારો ધિક્કાર કરશે.
- 18 પોતાના પડોશી વિરુદ્ધ જૂઠી સાક્ષી પૂરનાર માણસ હથોડી, તરવાર તથા તીક્ષ્ણ તીર જેવો છે.
- 19 સંકટસમયે ધોખાખાજ માણસ પર મૂકેલો વિશ્વાસ સડેલા દાંત અને ઊતરી ગયેલા પગ જેવો છે.
- 20 ઊદાસ વ્યક્તિની આગળ ગીતો ગાવાં તે ઠંડીમાં અંગ પરથી વસ્ત્ર કાઢી લેવા જેવું છે, અથવા ઘા ઉપર સરકો રેડવા જેવું છે.
- 21 જો તારો શત્રુ ભૂખ્યો હોય તો તેને ખાવા માટે રોટલો આપ. અને તરસ્યો હોય તો પીવા માટે પાણી આપ.
- 22 એમ કરવાથી તું તેના માથા ઉપર સળગતો કોલસો મૂકતો હોઈશ. અને ચહેવા તને તેનો બદલો આપશે.
- 23 ઉત્તરનો પવન વરસાદ લાવે છે; તેમ જ ચાડીખોર જીભ કરોધિત ચહેરો ઉપજાવે છે.
- 24 કબિયાખોર સ્ત્રીની સાથે ઘરમાં અંદર રહેવાં કરતાં ધાખાના ખૂણામાં વાસ કરવો સારો છે.
- 25 દૂર દેશથી આવતા શુભ સમાચાર તરસ્યા ગળા માટે શીતલ પાણી જેવા લાગે છે.
- 26 જે સજ્જન માણસ દુષ્ટ માણસની સામે પડે છે તે ડહોળાયેલા ઝરણા કે ઝેર ભરેલા ફૂવા જેવો છે.
- 27 વધુ પડતું મધ ખાવું સારું નહિ, પોતાની મોટાઈ પોતે ગાવામાં મોટાઈ નથી.
- 28 જે વ્યક્તિ પોતાની જાત પર કાબૂ ધરાવતો નથી તે માણસ કોટ વગરના નગર જેવો છે.

ખરકરણ 26

- જેમ ઉનાળામાં હિમ, અને કાપણી કરતી વખતે વરસાદ કમોસમનો ગણાય તેમ મૂરખને સન્માન શોભતું નથી.
- 2 જેમ ભટકતી ચકલી, અને જેમ ઊડતું અખાળીલ પક્ષી છે. તેમ વિનાકારણે આપેલો શાપ કોઈને માથે ઊતરતો નથી.
- 3 ઘોડાને માટે ચાખૂક, અને ગધેડાને માટે લગામ હોય છે, તેમ મૂખોની પીઠને માટે દંડો છે.
- 4 મૂર્ખને તેની મૂર્ખાઈ પરમાણે જવાબ ન આપવો, રખેને તું પણ તેના જેવો થઈ જાય.
- 5 મૂર્ખને તેની મૂર્ખતા પરમાણે જ ઉત્તર આપ. જેથી તે જાણી શકે કે તે પોતાને માને છે તેટલો બુદ્ધિશાળી નથી.
- 6 તે વ્યક્તિ પોતાનો પગ કાપી નાખે છે તે પોતાની જાત સાથે હિંસા કરે છે. તેવીજ રીતે જે કોઈ મૂર્ખ મારફત સંદેશો મોકલાવે છે.
- 7 મુશ્કેલીઓ માગવા બરાબર છે. મૂર્ખના મોઢામાં શાણી વાત એ લંગડાના પગ જેવું નકામું છે.
- 8 જે વ્યક્તિ મૂર્ખને માન આપે છે, તે વ્યક્તિ ગોફણનો પથ્થર બાંધે.
- 9 જેમ પીધેલાના હાથમાં કાંટાની ડાળી હોય છે તેવી જ રીતે મૂર્ખના મોઢામાં સારી વાત.
- 10 મૂર્ખને કે એક દારૂડિયાને કામે રાખનાર કોઈને પણ વીધનાર બાણાવાળીની જેમ સૌને નુકસાન કરે છે.
- 11 જેમ ફૂતરો ઓકેલું ખાવાને માટે પાછો આવે છે, તેમ મૂર્ખ કરેલી ભૂલ ફરી ફરીને કરે છે.
- 12 પોતે પોતાને જ્ઞાની સમજનાર માણસ કરતાં મૂર્ખ સારો, એને સુધરવાની વધારે આશા છે.

- 13 આળસુ બહાના કાઢે છે, “રસ્તામાં સિંહ છે, ગલીઓમાં સિંહ છે.”
- 14 જેમ બારણું તેનાં મિજગરોં પર ફરે છે, તેમ આળસુ પથારીમાં ફર્યા કરે છે.
- 15 આળસુ પોતાનો હાથ થાળીમાં નાખે છે ખરો; પણ તેને પાછો પોતાના મોં સુધી લાવતાં થાક લાગે છે.
- 16 હોશિયારીથી ઉત્તર આપી શકે તેવા સાત માણસો કરતાં આળસુ પોતાની નજરે પોતાને વધારે ડાહ્યો ગણે છે.
- 17 જે વ્યક્તિ, તેનો પોતાનો ન હોય તેવા કજિયામાં દબલ કરે છે, તે કૂતરાના કાન પકડનારના જેવો છે.
- 18 જેઓ ખોયણાં, તીર તથા પ્લાણઘાતક વસ્તુઓ ફેંકે છે તે ઘેલો માણસ છે.
- 19 તેવી જ વ્યક્તિ પોતાના પડોશીને છેતરીને, ‘એ તો હું ગમત કરતો હતો.’ એમ કહેનાર છે.
- 20 બળતણ ન હોવાથી અગ્નિ હોલવાઈ જાય છે; અને કુથલી ખોર ન હોય ત્યાં કજિયા સમી જાય છે.
- 21 જેમ અંગારા કોલસાને, અને અગ્નિ લાકડાંને સળગાવે છે; તેમ કંકાસખોર માણસ કજિયા સળગાવે છે.
- 22 નિંદા કરનાર વ્યક્તિના શબ્દો સ્વાદિષ્ટ કોળિયા જેવા લાગે છે; તે શરીરના અંતરતમ ભાગમા ઊતરી જાય છે.
- 23 કુટિલ હૃદય અને મીઠી વાણી એ અશુદ્ધ ચાંદીનો ઢોળ ચઢાવેલાં માટીના વાસણ જેવો છે.
- 24 ઢિઠ્ઠાવા લાયક માણસ મનમાં દગો રાખે છે. પણ પોતાની વાણીથી તેને છુપાવે છે.
- 25 જ્યારે તે મીઠી મીઠી વાતો કરે ત્યારે વિશ્વાસ ન કરવો, કારણ, તેના હૃદયમાં ઘણી દુષ્ટ ચોજનાઓ હોય છે.
- 26 વ્યક્તિ દંભથી તિરસ્કારને છુપાવે છે, પણ તેની દુષ્ટતા જાહેર સભા સામે ઉઘાડી પડી જશે.
- 27 જે ખાડો ખોદે તે પડે, ને જો કોઈ વ્યક્તિ પથ્થર ગબડાવે તો તે પથ્થર ગબડીને તેના પર જ પાછો આવીને પડે.
- 28 જૂઠી જીભે પોતે જેઓને ઘાયલ કર્યા છે, તેમનો તે દ્વેષ કરે છે; અને ખુશામત કરનાર વ્યક્તિને લોકો નકારે છે.

પ્રકરણ 27

આવતી કાલની બડાશ મારીશ નહિ, કારણ, આવતીકાલે શું થઈ જાય તે તું જાણતો નથી.

- 2 તારાં વખાણ બીજાને કરવા દે, તારે મોઢે ન કર; પારકો ભલે કરે, તું ન કર.
- 3 પથ્થર વજનદાર હોય છે, અને રેતી ભારે હોય છે; પરંતુ મૂર્ખની ઉશ્કેરણી બંને કરતાં ભારે હોય છે.
- 4 કરોધ કરુર છે, અને કોપ રેલરૂપ છે, પણ ઇર્ષ્યા આગળ કોણ ટકી શકે?
- 5 છુપાવેલા પ્તેમ કરતાં ઉઘાડો ઠપકો સારો છે.
- 6 મિત્રના ઘા પ્રામાણિક હોય છે, દુશ્મનનાં ચુંબન શંકાશીલ હોય છે.
- 7 ધરાયેલાને મધ પણ કડવું લાગે છે, જ્યારે ભૂખ્યાને કડવું પણ મીઠું લાગે છે.
- 8 પોતાનું ઘર છોડીને ભટકતી વ્યક્તિ પોતાનો માળો છોડી દીધેલા પક્ષી જેવી છે.
- 9 જેમ સુગંધીથી અને અત્તરથી મન પ્રસન્ન થાય છે, અંતઃકરણથી સલાહ આપનાર મિત્રની મીઠાશથી પણ થાય છે.
- 10 તારા પોતાના મિત્રને તથા તારા પિતાના મિત્રને ન તજીશ. વિપત્તિને સમયે તારા ભાઈને ઘેર ન જઈશ. દૂરના ભાઈ કરતાં નજીકનો પડોશી સારો.
- 11 મારા દીકરા જ્ઞાની થા, અને મારા હૃદયને આનંદથી ભરી દે, જેથી મને મહેણાં મારનારને હું જવાબ આપી શકું.
- 12 ચતુર વ્યક્તિ આફતને આવતી જોઈને તેને ટાળે છે, અવિચારી માણસ આગળ વધતો રહે છે અને તેને લીધે સહન કરે છે.
- 13 અજાણ્યાનો જામીન થનારનાં કપડાં લઈ લેવાં, અને જો તે દુરાચારી સ્ત્રીનો જામીન થાય તો તેને તાબામાં પકડી લેવો.
- 14 જે કોઈ પરોઢિયે ઊઠીને પોતાના મિત્રને મોઢે સાદે આશીર્વાદ દે છે, તે તેને શાપ સમાન લાગશે.
- 15 ચોમાસામાં ચૂતું છાપરું તથા કજિયાળી સ્ત્રી બંને બરાબર છે.
- 16 જે તેણીને રોકી શકે તે પવનને રોકી શકે, અને પોતાના જમણા હાથમાં લગાવેલા તેલની સુગંધ પણ પકડી શકે.
- 17 લોઢું લોઢાને તેજ બનાવે છે, તેમ એક મિત્ર બીજા મિત્રને તેજ બનાવે છે.
- 18 જે કોઈ અંજીરી સાચવે છે તે અંજીર ખાશે, જે પોતાના ઘણીની કાળજી કરે છે તે માન પામે છે.
- 19 જેમ માણસોનો ચહેરો પાણીમાં પ્રતિબિંબિત થાય છે, તેવી જ રીતે એક માણસનું હૃદય બીજા માણસના હૃદયમાં પ્રતિબિંબિત થાય છે.

- 20 જેમ શેઓલ અને અબદોન કદી તૃપ્ત થતાં નથી; તે જ રીતે માણસની આંખો કદી તૃપ્ત થતી નથી.
- 21 રૂપું ગાળવા સારુ કુલડી અને સોનાને માટે ભઠ્ઠી હોય છે તેમ વ્યક્તિની પરીક્ષા બીજા તેની પ્શંસા કરે તેના પરથી થાય છે.
- 22 ઘંટીમાં અનાજની જેમ દળાય તોયે મૂર્ખની મૂર્ખાઈ ન જાય.
- 23 તારાં ઘેટાંબકરાંની પરિસ્થિતીથી બરાબર માહિતગાર રહે. તારા ઢોરઢાંકરની પૂરતી સંભાળ લે.
- 24 કારણ ધન સદા ટકવું નથી અને રાજમુગટ કાયમ રહેતો નથી.
- 25 સૂકું ઘાસ વઢાઈ જાય ત્યાં નવું ઘાસ ફૂટે છે, પર્વત પરની વનસ્પતિઓ ભેગી કરી લેવામાં આવે છે.
- 26 ઘેટાં તને વસ્ત્રો આપે છે, અને બકરાં તારાં ખેતરનું મૂલ્ય છે;
- 27 વળી બકરીનું દૂધ તને, તારા કુટુંબને અને તારી દાસીઓના ગુજરાન માટે ચાલશે.

ખરકણ 28

- કોઈ પાછળ ન પડ્યું હોય તો પણ દુષ્ટ વ્યક્તિ ભાગે છે, પણ ભલી વ્યક્તિ તો સિંહની જેમ હિંમતવાન હોય છે.
- 2 ગુનાથી ભરેલા દેશમાં તેના રાજકર્તાઓ વારંવાર બદલાય છે. પણ બુદ્ધિમાન તથા જ્ઞાની રાજકર્તા હેઠળ તે દીર્ઘકાળ પર્યંત સ્થિરતા અનુભવે છે.
- 3 અસહાયને રંજાડતી ગરીબ વ્યક્તિ પાકનો તદ્દન નાશ કરનાર વરસાદની હેલી જેવો છે.
- 4 જેઓ નિયમથી દૂર વળી જાય છે, તેઓ દુર્જનને વખાણે છે, પણ તે પાળનારા તેમનો વિરોધ કરે છે.
- 5 દુષ્ટ માણસો ન્યાય સમજતા નથી; પણ જેઓ ચહોવાને શોધે છે તેઓ આ સઘળી બાબતો સમજે છે.
- 6 અવળા માગેર ચાલનારા ધનવાન કરતાં પ્રમાણિકપણે ચાલનારો ગરીબ વધારે સારો છે.
- 7 જે પુત્ર નિયમને અનુસરે છે તે ડાહ્યો છે. પરંતુ નકામા લોકોની સોબત રાખનાર પુત્ર પિતાના નામને બહો લગાડે છે.
- 8 જે કોઈ વ્યાજખોરી અને વધુ પડતી નફાખોરીથી સંપત્તિની વૃદ્ધિ કરે છે; તે દરિદ્રી પર દયા રાખનારને માટે તેનો સંગ્રહ કરે છે.
- 9 જે વ્યક્તિ નીતિનિયમ પાળતો નથી તેની પ્રાર્થના બેરવાદ હોય છે.
- 10 જે કોઈ પ્રમાણિકને કુમાંગે ભટકાવી દે છે, તે તેના પોતાના જ ખાડામાં પડે છે, પણ નિદોષ માણસનું ભલું થાય છે.
- 11 ધનવાન પોતાને ડાહ્યો માને છે પણ શાણો ગરીબ તેના દ્વારા સત્ય જાણે છે,
- 12 જ્યારે ન્યાયી વિજયી થાય છે ત્યારે આનંદોત્સવ થાય છે. પણ દુર્જનોની ચઢતી થાય છે, ત્યારે લોકો સંતાઈ જાય છે.
- 13 જે માણસ પોતાના અપરાધોને ઢાંકે છે, તેની આબાદી થશે નહિ, પણ જે કોઈ તેમને કબૂલ કરીને તેનો ત્યાગ કરે છે, તેઓ પર દયા કરવામાં આવશે.
- 14 જે હંમેશા સાવધ રહે છે તે સુખી છે, પણ જે નહોર બની જાય છે તે દુઃખી થશે.
- 15 ગરીબો પર રાજ્ય કરતો દુષ્ટ રાજકર્તા ત્રાડ નાખતા સિંહ જેવો અને ધસી આવતા રીછ જેવો છે.
- 16 સમજણ વગરનો શાસનકર્તા જુલમો વધારે છે, પણ લોભનો જેને તિરસ્કાર છે તે લાંબો સમય રાજ્ય કરશે.
- 17 ખૂન માટે દોષી વ્યક્તિ કબર તરફ આગળ વધશે, કોઈ તેને મદદ કરશે નહિ.
- 18 જે પ્રમાણિકતાથી ચાલે છે તે સુરક્ષિત છે, જે પોતાના માગેથી ફંટાય છે. તેની અચાનક પડતી થશે.
- 19 જે માણસ પોતાની જમીન ખેડે છે, તે પેટ ભરીને જમશે, પરંતુ જેઓ નકામી વસ્તુઓની પાછળ દોડે છે તેઓ ખૂન ગરીબ રહેશે.
- 20 વિશ્વાસુ વ્યક્તિ આશીર્વાદથી ભરપૂર થશે. પરંતુ ઉતાવળે ધનવાન થવા જનારને સજા થયા વગર રહેશે નહિ.
- 21 પક્ષપાત કરવો એ યોગ્ય નથી; તેમ જ કોઈ માણસ ચોટલાના ટૂકડા માટે ગુનો કરે તે પણ સારુ નથી.
- 22 લોભી વ્યક્તિ પૈસાદાર થવા માટે દોડે છે, પણ તેને ખબર નથી કે પોતાના ઉપર દરિદ્રતા આવી પડશે.
- 23 જે પ્શંસા કરે છે તેના કરતાં જે વ્યક્તિ ઠપકો આપે છે તેને વધુ કૃપા મળશે.
- 24 જે પોતાના માતાપિતાને લૂંટે અને પોતાની માને કહે કે, એમાં પાપ નથી, તે નાશ કરનારનો સોબતી છે.
- 25 જે વ્યક્તિ લોભી મનની હોય છે, તે ઝઘડા જગાવે છે, પણ જે ચહોવા પર વિશ્વાસ રાખે છે તે સફળ થશે.

- 26 જે માણસ પોતાની જાત પર વિશ્વાસ રાખે છે તે મૂર્ખ છે; પણ જે કોઈ ડહાપણથી વતેરૂ છે તેનો બચાવ થશે.
- 27 ગરીબને ધન આપનારને ત્યાં ખૂટવાનું નથી, પણ જે આંખમીચામણાં કરશે તે ઘણા શાપ પામશે.
- 28 દુર્જનો સત્તા પર આવે ત્યારે લોકો સંતાઈ જાય છે. જ્યારે તેઓની પડતી આવે છે ત્યારે સજ્જનોની વૃદ્ધિ થાય છે.

ખરકરણ 29

- જે માણસ વારંવાર ઠપકો પામ્યા છતાં પોતાની ગરદન અક્કડ રાખે છે, તે અકસ્માત નાશ પામશે, તેનો કોઈ ઉપાય રહેશે નહિ.
- 2 જ્યારે ન્યાયી લોકો સત્તા પર આવે છે ત્યારે લોકો આનંદોત્સવ કરે છે, પણ દુર્જનના હાથમાં સત્તા આવે છે ત્યારે તેઓ નિસાસા નાખે છે.
- 3 જે કોઈ જ્ઞાનને પ્તેમ કરે તે પોતાના પિતાને આનંદ આપે છે; પણ જે વારાંગના સાથે સબંધ રાખે છે તે પોતાની સંપત્તિ પણ ગુમાવે છે.
- 4 નીતિમાન ન્યાયી રાજા દેશને સ્થિરતા અપેરૂ છે, પણ લાંચ મેળવવાનું ચાહે છે તે તેનો નાશ કરે છે.
- 5 જે માણસ પોતાના પડોશીના ખોટા વખાણ કરે છે તે તેને ફસાવવા જાળ પાથરે છે.
- 6 દુર્જન પોતાના પાપનાં ફાંદામાં ફસાય છે. સજ્જન આનંદ કરે છે.
- 7 સજ્જન ગરીબોના હિતની ચિંતા રાખે છે. દુર્જનને તે સમજવાની પણ પડી નથી.
- 8 તિરસ્કાર કરનાર માણસો શહેર ઉશ્કેરે છે, પરંતુ હોશિયાર રોષને સમાવે છે.
- 9 જો ડાહ્યો માણસ મૂર્ખ સાથે ન્યાયાલયમાં જાય તો તો મૂર્ખ ડાહી વ્યક્તિ પર ગુસ્સે થશે અને હસશે, અને ત્યાં કાંઈ સૂઝાવ નહિ હોય.
- 10 લોહી તરસ્યા માણસો પ્ત્રામાણિક માણસો પર વૈર રાખે છે, અને તેઓ ન્યાયી માણસોને મારી નાખવા માટે ઝૂરે છે.
- 11 મૂર્ખ માણસ પોતનો કરોધ બહાર ઠાલવે છે, પણ ડાહી વ્યક્તિ પોતાની જાતને કાબૂમાં રાખે છે.
- 12 કોઈ શાસનકર્તા જૂઠાંણું કાને ધરે છે, તો તેના બધા અમલદારો દુષ્ટ થઈ જાય છે.
- 13 ગરીબને જેઓ તેમને તકલીફ આપે છે તેમનામાં એક સમાનતા છે. ચહેવાએ તેમને જીવન આપ્યું છે.
- 14 જે રાજા વિશ્વાસુપણથી ગરીબોનો ન્યાય કરે છે, તેનો હોદ્દો સદાને માટે સ્થિર રહેશે.
- 15 સોટી તથા ઠપકો જ્ઞાન આપે છે; પણ સ્વતંત્ર મૂકેલું બાળક પોતાની માને ફજેત કરે છે.
- 16 દુર્જનો સત્તા ઉપર આવે છે ત્યારે પાપ વધે છે, પણ સજ્જનો તેઓની પડતી થતી જોશે.
- 17 તું તારા દીકરાને શિક્ષા કરીશ તો તે તારા માટે આશીર્વાદરૂપ હશે, તે તારા હૈયાને આનંદ આપશે.
- 18 જ્યાં સંદર્શન નથી, ત્યાં લોકો સ્વેચ્છાચારી બની જાય છે, પણ જે દેવના નિયમને વળગી રહે છે તે સુખી છે.
- 19 ગુલામોને એકલા શબ્દથી સુધારી ન શકાય, કારણ, તે સમજશે તો પણ ગણકારશે નહિ.
- 20 તમે ઝડપથી બોલતા માણસને જુઓ છો? તેના કરતાં મૂર્ખ માટે વધારે આશા છે.
- 21 નાનપણથી લાડમાં ઉછરેલો ગુલામ પછીથી તે તેનો દીકરો થઈ જાય છે.
- 22 કરોધી માણસ ઝઘડા સળગાવે છે, અને ગુસ્સાવાળો વ્યક્તિ ઘણા ગુના કરે છે.
- 23 અભિમાન વ્યક્તિને અપમાનિત કરે છે, પણ નમ્રતાથી વ્યક્તિ સન્માન મેળવે છે.
- 24 ચોરનો ભાગીદાર પોતાનો જ દુશ્મન છે; તેને જુબાની આપવા માટે બોલાવાય છે, પણ સાક્ષી નથી પૂરતો.
- 25 વ્યક્તિનો ભય એ છટકું છે, પણ જે કોઈ ચહેવા પર વિશ્વાસ રાખે છે તે સુરક્ષિત છે.
- 26 સૌ કોઈ શાશકની કૃપા શોધે છે, પણ ન્યાય તો ચહેવા પાસેથી જ મળી શકે છે.
- 27 પણ સજ્જનો દુર્જનોને તિરસ્કારે છે અને દુર્જનો સાચા માગેરૂ ચાલનારને ધૂત્કારે છે.

ખરકરણ 30

આ, માસાહના ચાકેહના પુત્ર આગૂરનાં વચનો છે. માનવીનો બોધ: ઇથીએલ અને ઉક્કાલને.

² નિશ્ચિતરીતે હું માણસોની વચ્ચે મહામૂર્ખ છું. હું માનવ જેવો નથી. મારામાં માણસ જેવી બુદ્ધિ નથી.

³ હું જ્ઞાન શીખ્યો નથી કે નથી મને પવિત્ર ઇશ્વરનું જ્ઞાન નથી.

⁴ આકાશમાં કોણ ચડ્યો છે, અને પાછો નીચે ઊતર્યો છે? કોણે હવાને મૂઠીમાં બાંધી રાખી છે? કોણે પાણીને પોતાના ઝબ્બામાં બાંધ્યું છે? પૃથ્વીની સીમાઓ બધી કોણે સ્થાપી છે? જો તું જાણતો હોય, તો તેનું નામ શું છે? અને તેના પુત્રનું નામ શું છે?

⁵ દેવનું પ્ત્યેક વચન પરબેલું છે; જેઓ તેમનામાં આશ્રય શોધે છે તેમના માટે તે ઢાલ છે.

⁶ તેનાં વચનોમાં તું કશો ઉમેરો કરીશ નહિ, નહિ તો તે તને ઠપકો આપશે ને તું જૂઠા તરીકે પૂરવાર થઈશ.”

⁷ હે યહોવા, મેં તમારી પાસે બે વરદાન માગ્યાં છે; મારા મૃત્યુ પહેલાં મને તેની ના પાડીશ નહિ.

⁸ અસત્ય અને વ્યર્થતાને મારાથી દૂર રાખજે, મને દરિદ્રતા કે દુરવ્ય પણ ન આપ; મને જરૂર જેટલો રોટલો આપજે.

⁹ નહિ તો કદાચ હું વધારે સંતુષ્ટ થાવ અને તને નકારુ અને કહું કે, યહોવા કોણ છે? અથવા હું કદાચ ગરીબ થઈને ચોરી કરુ અને પછી મારા દેવના નામને ષ્ટ કરું.

¹⁰ નોકરની ખરાબ વાતો જે બોલી છે તે તેના માલિક આગળ ન કર. રખેને તે તને શાપ દે, ને તેણે જે કંઈ હતું તેને માટે તું દોષપાત્ર ઠરે.

¹¹ એવી પણ એક પેઢી છે કે જે પોતાના પિતાને શાપ આપે છે અને પોતાની માને આશીર્વાદ દેતી નથી.

¹² એવી પણ એક પેઢી છે જે પોતાને પવિત્ર માને છે, પણ તે પોતાની મલિનતામાંથી સ્વચ્છ થતી નથી.

¹³ એવી પણ એક પેઢી છે કે જેમના ઘમંડનો પાર નથી અને જેઓ સૌને તુરછકારની નજરે જુએ છે.

¹⁴ એવી પણ એક પેઢી છે કે જેમનાં દાંત તરવાર જેવા અને તેમના જડબા છરી જેવા હોય છે; તેઓ પૃથ્વી પરથી કંગાલોને અને લોકોમાંથી જરૂરિયાત મંદોને ભરખી જાય છે.

¹⁵ જળોને બે દીકરીઓ છે. તેઓ “આપો! આપો!” એમ ચીસો પાડે છે. જે ક્યારેય તૃપ્ત ન થાય, તેવી ત્વણ વસ્તુઓ છે. પરંતુ ચાર, એવા છે કે જે કદી ‘બસ’ કહેતા નથી:

¹⁶ એટલે શેઓલ; વાંઝણીનું ઉદર, તરસી જમીન અને અગ્નિ, જે કદી ‘બસ’ કહેતા નથી.

¹⁷ જે આંખ તેના પિતાની મશ્કરી કરે છે, અને તેની માતાની આજ્ઞા માનવાની ના પાડે છે. તેની આંખને ખીણના કાગડા ફોડી નાંખો અને ગીઘડા ખાઈ જાઓ.

¹⁸ ત્વણ વસ્તુઓ એવી છે, જે મારા માટે આશ્ચર્યજનક છે, પરંતુ ચાર, એવી છે જે મને સમજાતી નથી;

¹⁹ આકાશમાં ઊડતા ગરુડની ચાલ, ખડક ઉપર ચાલતા સાપની ચાલ, મધદરિયે તરતા વહાણની ચાલ, અને યુવાન સ્ત્રી સાથેના પુરુષના વ્યવહાર.

²⁰ વ્યભિચારી સ્ત્રીની રીત આવી હોય છે: તેણી ખાય છે અને મો લૂછી નાખે છે અને કહે છે કે, “મેં કશું ખોટું કર્યું નથી.”

²¹ ત્વણ વસ્તુઓથી ધરતી દ્રુજે છે, પરંતુ ચાર, જે એનાથી સહન થતી નથી;

²² રાજગાદીએ બેઠેલો ગુલામ, અને ખોરાકની વિપુલતા માણતો મૂરખ,

²³ પરણવા પામેલી પ્તેમથી વંચિત રહેલી સ્ત્રી, અને પોતાની શેઠાણીની જગાએ આવેલી દાસી.

²⁴ પૃથ્વી પર ચાર વસ્તુ એવી છે, જે નાની છે, પણ અત્યંત હોશિયાર છે:

²⁵ કીડી કંઈ બળવાન પ્તજ નથી, પણ તેઓ ઉનાળામાં પોતાનો ખોરાક ભેગો કરે છે.

²⁶ ખડકમાં રહેતા સસલાં પણ નિર્બળ પ્તજ છે, તો પણ તેઓ સર્વ પોતાનાં રહેઠાણ ખડકોમાં બનાવે છે.

²⁷ તીડોનો કોઈ રાજ હોતો નથી. છતાં તેઓ બધાં ટોળાબંધ નીકળે છે.

²⁸ ઘરોળીને તમે તમારાં હાથમાં પકડી શકો, છતાં તે રાજાઓના મહેલમાં પણ હોય છે.

²⁹ ત્વણ પ્ત્રાણીઓના પગલાં દમામદાર હોય છે, હા, ચારની ચાલ દમામદાર હોય છે.

³⁰ એટલે સિંહ જે પશુઓમાં સૌથી બળવાન છે, અને કોઈને લીધે પીછે હઠ કરતો નથી.

³¹ વળી શિકારી કૂતરો; તથા બકરો; તેમજ પોતાની પ્તજને દોરતો રાજા કે જેની સામે થઈ શકાય નહિ.

³² જો તૈર્ ગર્વ કરવાની બેવફૂફી કરી હોય અને કોઈ ભૂંડો વિચાર તૈર્ કર્યો હોય, તો તારો હાથ તારો મો પર મૂક.

³³ કારણ કે દૂધ વલોવ્યાથી માખણનીકળે, અને નાક રગડવાથી લોહી નીકળે, તેમ કરોધને છંછેડવાથી ઝગડો ઊભો થાય છે.

મહારાજ પાસેથી રાજા લમૂએલના નીતિવચનો જે તેને તેની માતાએ શીખવાડ્યા હતાં:

- 2 "ઓ મારા પુત્ર, ઓ મારા ગર્ભના દીકરા, હે મારી પ્રતિજ્ઞાઓના દીકરા, છે.
- 3 તારી શક્તિ સ્ત્રીઓ ઉપર ન અચીર્ષ, તેમ તારી સત્તા એ રાજાઓનો નાશ કરનારા ઉપર ન વાપરીશ.
- 4 દુરાક્ષારસ પીવો તે રાજાનું કામ નથી, ઓ લમૂએલ; દુરાક્ષારસની પાછળ ઝૂટવું એ રાજકર્તાનું કામ નથી.
- 5 કારણ કે પીવાને લીધે તેઓ પોતાના નિયમો ભૂલી જાય છે અને કચડાયેલાઓને નિષ્પક્ષન્યાય આપી શકે નહિ.
- 6 જેઓ મરવાની અણી પર હોય તેને દુરાક્ષારસ, અને જેઓ દુભાયેલા હોય તેને દુરાક્ષારસ આપવો.
- 7 તેઓ દુરાક્ષારસ પી શકશે અને પોતાની ગરીબી ભૂલી જશે અને પોતાનાં દુઃખોને સંભારશે નહિ.
- 8 જે પોતા માટે બોલી શકતો નથી તેને માટે તું બોલ અને તું નિરાધારોના હકનો પક્ષ કર.
- 9 અને તેનો સાચો ન્યાય કર, દીનદુઃખીઓના અને જરૂરતમંદનાં હક્કનું રક્ષણ કર.
- 10 સદગુણી પત્ની કોને મળે? હિરામાણેક કરતાં પણ એનું મૂલ્ય વધારે છે.
- 11 તેનો પતિ તેના પર પૂરો વિશ્વાસ રાખે છે, અને તેને સંપત્તિની કોઈ ખોટ નથી.
- 12 તે જીવનભર પોતાના પતિનું ભલું જ કરે છે, કદી ખોટું કરતી નથી.
- 13 તે ઊન અને શણ ભેગું કરે છે અને તેને ખંતથી પોતાના હાથે કાંતવામાં આનંદ માણે છે.
- 14 તે વેપારીના વહાણ જેવી છે, તે દૂરથી પોતાનું અન્ન લઈ આવે છે.
- 15 ઘરનાં સર્વને માટે ખાવાનું તૈયાર કરવા તે પરોઢ થતાં પહેલાં ઊઠી જાય છે, અને તેની દાસીઓ માટે દિવસભરના કામનું આયોજન કરે છે.
- 16 તે બહાર જાય છે, ખેતર તપાસે છે અને ખરીદે છે. પોતાના નફામાંથી તે પોતાના હાથો વડે તે દુરાક્ષની વાડી રોપે છે.
- 17 તે ખડતલ અને ભારે ઉદ્યમી છે. તે કમર કસીને કામ કરે છે.
- 18 તે પોતાના વેપારના નફાનો ખ્યાલ રાખે છે. તેથી રાતભર તેનો દીવો હોલવાતો નથી.
- 19 તે એક હાથે પૂણી પકડે છે ને બીજે હાથે રેંટિયો ચલાવે છે.
- 20 તે ગરીબોને ઉદાર મને આપે છે અને દીનદુઃખીને છૂટે હાથે મદદ કરે છે.
- 21 તેનાં ઘરના સભ્યો માટે તેને શિયાળાની બીક નથી. તેનાં આખા કુટુંબે ઊનનાં કિરમજી વસ્ત્ર પહેરેલાં છે.
- 22 તે પોતાને માટે રજાઈઓ બનાવે છે; તેનાં વસ્ત્રો ઝીણા મલમલનાં તથા જાંબુડા રંગના છે.
- 23 તેનો પતિ નગર દરવાજે આદર પામે છે અને દેશનાં મુખ્ય આગેવાનોમાં તેની ઊઠબેસ છે.
- 24 તે વસ્ત્રો અને કમરબંધ વણીને વેપારીઓને વેચે છે.
- 25 શક્તિ અને પ્રતિષ્ઠા તેના વસ્ત્રો છે. તે ભવિષ્ય વિષે ચિંતિત નથી. તેને વૃદ્ધાવસ્થાનો ડર નથી.
- 26 તેના મોઢામાંથી જ્ઞાનની વાતો નીકળે છે. નમ્મર સૂચનો તેની જીભમાંથી નીકળે છે.
- 27 તે પોતાના ઘરમાં બધા કામની દેખરેખ રાખે છે. અને તે કદી આળસ કરતી નથી.
- 28 તેનાં સંતાનો જીવનમાં ઊંચે ઊડે છે, અને તેને ધન્યવાદ આપે છે. અને તેના પતિ તેના વખાણ કરે છે અને પ્રશંસા કરતાં કહે છે કે,
- 29 જગતમાં ઘણી સદાચારી સ્ત્રીઓ છે, પણ તું તે સર્વ કરતાં ઉત્તમ છે.
- 30 લાવણ્યામક છે, અને સૌંદર્ય ક્ષણિક છે. પરંતુ ચહોવાનો ડર રાખનાર સ્ત્રીની પ્રશંસા થશે.
- 31 તેના કામની પ્રશંસા કરો અને ભલે તે તેને નગર દરવાજે પ્રતિષ્ઠા અપા